

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.

Inseratni oddetek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti, ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Cinizem

Glavno glasilo Radikalne zajednice za Slovenijo postaja zadnje dni iz nam prav razumljivih vzrokov zelo nervozno, kar mu še bolj kali že itak ne prav jasne poglede v bližnjo bodočnost. V tem nervoznem razpoloženju je bil zagledal luč sveta tudi predčerašnji »Slovenec« uvoznik »Nacionalna fronta«. K članku moremo določeno kolegi samo čestitati. Po uvodu, v katerem poskuša imputirati jugoslovenskim nacionalistom neki jugofašizem, zveze s pofovci in Hodžerovimi plavosrajčniki, prihaja poskus, obtožiti slovenske nacionaliste, da so bili v svojem delovanju v bistvu naravnost protinacionalni in podporniki vsega nemštva med Slovenci.

Za tak poskus je pač treba mnogo cinizma, če ne naravnost moralne pokvarjenosti. Gospodje okoli »Slovenca« dobro poznajo politiko jugoslovenskih državljanskih nemške narodnosti v naši ožji domovini in v celi državi. Ta politika sloni na načelu, da se morajo nemške narodne manjšine vezati politično vedno na ono trenutno politično formacijo, ki ima v rokah oblast in vlado. Nemška politična taktika izhaja iz spoznanja, da se nemška narodna manjšina ne sme vmešavati v politične odnose med posameznimi političnimi skupinami državnega naroda, nego da mora podpirati vedno ono skupino, ki je na vladi, da tako očuva pridobitve svojega dosežanega dela. Te svoje taktike sodelovanja z vsako vlado ni uvedla nemška narodna manjšina šele včeraj, ali ob nastopu JNS, temveč jo vodi že dolga leta sem, odkar se je pričela politično udeleževati v okviru Jugoslovenske državne politike. O tem lahko povedo gospodom okoli »Slovenca« kaj več njihovi »štajerski prijatelji«, ki so se že prečesto vezali z Nemci proti nacionalnim ljudem, prav posebno na pa še bivši kočevski narodni poslanec g. župnik Škulj, ki ni bil samo enkrat izvoljen s prav krepko podporo nemških Kočevčarjev, katerim se je za to tudi vedno pošteno revanžiral.

Najboljšo potrditev za naše ugotovitve pa daje sam »Slovenec« že takoj naslednji dan po objavi uvodnika, v katerem siplje ogenj in žveplo nad JNS, ker je imela v svojih vrstah tudi člane nemške narodne manjšine. V objavi razgovora nekega »odličnega prvača« JRZ z novinarji naravnost poziva narodne manjšine, naj vstopijo v JRZ, ker imajo že dobre izkušnje z bivšim sodelovanjem z radikalno stranko. »Slovenec« je sicer pri tem sramežljivo zamolčal in z bivšo SLS, zlasti v kočevskem srezu, kar pa je razumljivo dan potem, ko je te narodne manjšine nagljal z »nemškutarji in nemškimi nacionalisti«. Prav tako je zamolčal tudi ugotovitev istega odličnega radikalnega prvača, da so predstavniki narodnih manjšin že izjavili, da pojdejo v Radikalno zajednico, ker so uverjeni, da bodo v njenem okviru najboljše zaščiti njihovi interesi.

Z najgloblji obžalovanjem moramo ugotoviti, da »Slovenec« namesto stvarnega odgovora na naše objektivne kritične pripombe k dogodkom in zapletitostim, v katere so vmešani voditelji bivše SLS, odgovarja z nezasišano gromom pamfletom na ljudi jugoslovenske orientacije in na njihovo politično organizacijo. Obtožuje jih naravnost narodnega izdajstva in jih obrekuje kot protektorje zatiralcev narodnih ljudi, jugoslovenske nacionalno fronto v Sloveniji pa kot zaščitno organizacijo nemškutarstva in hitlerizma.

Da, še več! Tako daleč gre pamflet »Slovenca«, da obtožuje jugoslovenske ljudi, da v njihovih vrstah komandirajo elementi, ki so za časa svetovne vojne preganjali srbofile in Avstriji in Habsburžanom izkazovali rabljske usluge ter jim služili kot krvosledni psi. Ne vemo, ali se je kdo od tistih elementov, ki so svoj čas zbirali za turški Rdeči polmesec, pisali ob izbruhu svetovne vojne ovačske instrukcije, sestavljali ob mobilizaciji bojevitih pesmi o grobovih ob Drini in med vojno služili kot kronske priče v procesih proti narodnim ljudem — ne vemo, pravimo, ali se je vrnil v te vrste nacionalnih ljudi za časa visoke konjunkturo morda tudi kdo od tistih, ki so pošiljali ovačbe proti nesrečnim Kromarjem in Bercetom, ali če »Slovenec« za koga ve, naj pove imena.

Da si nacionalni ljudje lahko sami ustvarijo sodbo o brezprilernem cinizmu, ki preveča »Slovenec« uvoznik, naj iz njega suho navedemo nekaj značilnih besed in misli. Znače o oživljenju političnega delovanja jugoslovenske nacionalne fronte označuje »Slovenec« kot »izpuščanje na človeškem životu« in jugoslovensko ideologijo priporaja s »strupenimi vnetostmi, ki so pričešene iz tuine«. »Slovenec« trdi, da se po navodilih jugoslovenske nacionalne fronte Slovenci nismo smeli več braniti proti sramotilnim napadom nemških nacionalistov, ki so za ovratniki nosili kljukaste križe. Piše, da so najvdanejši pristaši jugoslovenske na-

ANGLIJA ZA STROGO IZVAJANJE PAKTA O DRUŠTVU NARODOV

Važna seja britanske vlade o nadaljnjem razvoju italijansko-abetesinskega spora — Morebitne sankcije proti napadalcu

London, 22. avgusta. w. Danes ob 10 dopoldne se je zbralo vseh 22 članov vlade k posebni seji ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika vlade Baldwin. Pred palačo ministrskega predsednika so bili postavljeni močni oddelki policije za vzdrževanje reda med zbrano množico ki je čakala na vesti o sklepih vlade. Seja, na kateri so razpravljali o abesinskem vprašanju, je trajala skupno skoraj pet ur. K polpoldanski seji je bil poklican tudi vrhovni poveljnik angleških letalskih sil, sir Edward Ellington. Kot eden prvih je zapustil sejo Macdonald, ki je izjavil novinarjem:

Na jasnem smo si o tem, kaj se mora storiti. Vsi drugi ministri so odklonili vsakršno izjavo. Ministrski predsednik Baldwin bo na brzi še nočjo zopet odmotoval v Aix les Bains. Z njim bo večina ministrov zopet zapustila London, računajo pa, da bosta Hoare in Eden do jutajnjega ostala v Londonu.

Posvetovanje zunanje-političnega odbora ministrov

Stališče, ki ga je zavzel včeraj zunanje-politični odbor ministrov in ki je bilo danes priporočeno na plenarni seji ministrskega sveta, je v glavnem naslednje:

Vlada Velike Britanije se mora krepko držati obveznosti pakta o Društvu narodov. Tak sklep pomeni v skrajnem primeru, če bo s tem soglasal svet Društva narodov, da bo treba proti Italiji uporabiti sankcije.

Del ministrov je bil za strogo izvajanje pakta za Društvo narodov in za gospodarske sankcije, torej za zatvoritev Sueškega prekopa in prepoved izvoza rud, namenjenih napadalcu, drugi pa so bili mnenja, da bi pomenile gospodarske sankcije vojno, ki ji pa Velika Britanija nikakor ni naklonjena in bi se ne mogla spuščati v tako stvar.

V londonskih merodajnih krogih so mnenja, da bi si morala Velika Britanija za nastop v Ženevi zagotoviti popolno podporo Francije. Prav tako se ne bi smela zavzeti za kakšno strogo akcijo, preden se ne bi posvetovala s Parizom. Vlada bo morala upoštevati tudi javno mnenje celotnega imperija. Dominijoni ne bi nasprotovali sankcijam, pač pa bi se utegnili pojaviti ugovori Kanade, ki odklanja evropske komplikacije, in pa ugovori Južnoafriške zveze, ki bi rada za vsako ceno prenečala vojno v Afriki.

To so v glavnem misli, o katerih so govorili na včerajšnji seji zunanje-političnega odbora ministrov. Zanimivo je, da sta bila k seji povabljeni tudi egiptski poslanik v Londonu in visoki angleški komisar za Egipt.

Listi odobravanja postopanje vlade

London, 22. avgusta. AA. »News Chronicle« poroča, da bo Velika Britanija v primeru italijansko-abetesinske vojne zaprla gibraltarsko ožino. Vlada sme računati na popolno podporo opozicijskih liberalcev in delavske stranke, če bo v Ženevi zahtevala spoštovanje pakta o Društvu narodov.

»Times« ugotavlja med drugim, da se je vest angleškega naroda zbudila. Društvo narodov bo moralo pokazati, da se Mussolinija ne boji. To bo tudi storilo, če bo Velika Britanija olajšala delo Društva narodov s konkretnimi predlogi.

»Daily Telegraph« pravi, da postaja dolžnost Velike Britanije v Ženevi docela jasna. Velika Britanija mora izsiliti spoštovanje pakta Društva narodov in sicer tako, da bo vojna preprečena. Če pa vojne ne bo mogoče preprečiti, bo angleška vlada zahtevala izvedbo pakta s primernimi sankcijami proti napadalcu.

»Daily Express« pravi, da so vsi narodi da bo Mussolini vendarle še enkrat temeljito proučil mednarodni položaj in da se bo na podlagi tega na novo odločil, če pa tega ne bo storil, je treba računati s tem, odločni nasprotniki vojne. Vprašanje je, ali bodo druge države, ki so članice DN, podpirale Veliko Britanijo, če bi zahtevala izvedbo sankcij.

»Daily Mail« zagovarja tudi danes svoje posebno stališče, naj bi Velika Britanija ne posegala v italijansko-abetesinski spor.

Sankcije bi pomenile vojno

Rim, 22. avgusta AA. Današnji »Giornale d'Italia« pravi,

da bi sklep DN o kakršnih sankcijah proti Italiji pomenil vojno.

List obenem očita onim Angležem, ki se imajo za skrajne pacifiste, da zahtevajo po eni strani sankcije zoper Italijo, namreč zatvoritev Sueškega prekopa in še druge ukrepe, po drugi strani pa svoboden izvoz orožja v Abesinijo.

Angleži naj se zavedajo, pravi »Giornale d'Italia«, da pomeni takšno zadržanje odkrito neprijateljstvo do Italije, ki ga bo fašistična vlada znala pravilno oceniti.

Lovska nezgoda italijanskega konzula v Abesiniji

London, 22. avgusta w. Kakor javljajo iz Addis Abebe, je italijanski konzul Falzoni postal žrtev lovske nesreče v Debre-makošu, 125 milj severozapadno od Addis Abebe. Prepeljali so ga v italijansko bolnico v Addis Abebi. Italijansko poslanstvo objavlja uradno, da si je konzul Falzoni sam zadel težke poškodbe, ko je pregledaval cev svoje lovske puške.

Odhod razsodiščne komisije v Bern

Bern, 22. avgusta. AA. Semkaj so prispeli člani italijansko-abetesinskega arbitražnega odbora. Po obisku pri g. Motti so v hotelu »Bellevueju« začeli konferenco.

Pospešeni italijanski transporti

London, 22. avgusta. AA. Po podatkih statističnega oddelka uprave družbe za Sueški prekop je Italija doslej poslala v vzhodno Afriko največ 178.000 mož. Stevilo po dosedanjem tempu transportov pošilja Italija v Eritrejo in Somalijo približno po 30.000 ljudi na mesec.

Tujci beže iz Abesinije

Addis Abeba, 21. avgusta. č. Neuspeh pariške konference treh je povzročil, da so se pričeli še preostali Italijani z vsvo naglico seliti iz Abesinije. Ostali bodo le konzularni in poslaniki nameščenci. Računajo, da bodo do konca tedna vsi Italijani zapustili Abesinijo. Tudi mnogo drugih tujcev se pripravljajo na odhod iz dežele, ker so prepričani, da je vojna sedaj neizbežna. Vsi pričakujejo, da bo Italija, čim napove Abesiniji vojno, bombardirala Addis Abebo.

Premog za železnice

Dobava timoškega premoga za ljubljansko direkcijo je zopet povišana — Akcija slovenskih in hrvatskih premogovnikov za revizijo razdelilnega ključa

Beograd, 22. avgusta v. Ministrstvo prometa je zadnje dni povišalo dobave premoga iz vzhodnih krajev za posamezne železniške direkcije. Za ljubljansko železniško direkcijo je odrejen povišek za okroglo 1200 ton. Po svoječasnem razdelilnem sklepu ministrstva za dobave premoga je imela ljubljanska železniška direkcija prevzeti 3800 ton timoškega premoga (akoravno znaša njena maksimalna potreba za to vrsto premoga, kakor je razvideti iz strokovnih memorandumov, le 1200 do 1300 ton mesečno, Op. ur.). V avgustu mesecu je bila ta količina povečana na 4200 ton, a za september je odjem povišan na 5400 ton, to je na 540 vagonov.

S tem je dosegel prevzem timoškega premoga že skoraj četrtino količine domačega premoga.

Kmečki dolgovi

Beograd, 22. avgusta. p. Danes dopoldne je bila seja gospodarskega finančnega komiteta ministrov. Na seji so nadalje razpravljali o problemu kmečkih dolgov, prisotni pa so bili prometni minister dr. Spaho, trgovinski minister dr. Vrbanić, kmetijski minister Svetozar Stanković, finančni minister Dušan Letica in prosvetni minister Dobrivoj Stošević.

Po seji so ministri izjavili novinarjem, da so se posvetovali o pripravljanih materialu, na podlagi katerega bo sestavljena nova uredba o kmečkih dolgovih. Načela, na katerih osnovi se bo sestavila nova uredba, pa bo določila kraljevska vlada na posebni seji.

cionalne fronte delili po dravski bano-vini zemljevidu, na katerih je bivša Štajerska označena kot nemško ozemlje. Pravi, da so se zatekli pod streho jugoslovenske nacionalne fronte tisti elementi, ki so v dobi svetovne vojne narodno zavedne ljudi denuncirali avstrijskim oblastem kot srbofile in jih na stotine poglajali v ječe in koncentracijske taborne. V jugoslovensko nacionalno fronto so se — po »Slovenec« — organizirali kot navdušeni nacionalisti mnogi izobraženci, ki kot avstrijski uradniki in avstrijski častniki s slovenskim kmetom in slovenskim vojakom niso marali govoriti v slovenskem jeziku. Iz takih elementov je bila sestavljena jugoslovenska fronta. Ta jugoslovenska nacionalna fronta je celo dopustila, samo radi prejšnje nemških volilnih glasov, da so Nemci organizirali svoj narodno socialistični Gau v Sloveniji z lastnimi kurirji in radio-oddajnimi postajami. Medtem je moral slovenski narod v ječe, zavedni Slovenci na cesto, slovenski kmet pa je z lakoto moral plačevati denarne kazni, ker se

Kongres JUU

Sarajevo, 22. avgusta. č. Ob 9. dopoldne je bil odprt kongres JUU, ki se ga udeležuje skoro 2.000 učiteljev. Predsednik se je v svojem otvoritvenem govoru spomnil najprej tragične smrti pokojnega kralja Aleksandra, nato pa predlagal da se odpošljejo pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu Pavlu ter prosvetnemu ministru Stoševiću. Zatem je prečital obširno deklaracijo JUU, ki so jo prisotni sprejeli z živahnim odobravanjem. Po otvoritvi so pozdravili zbor razni zastopniki oblasti, v imenu češko-slovaškega učiteljskega učitelja Milneka. Zatem je učitelj Dušan Prica predaval o reformi učiteljske izobrazbe ter učiteljskih praktičnih izpitih v Jugoslaviji.

ni hotel pariti z jugoslovensko nacionalno fronto, ki slovensko zemljo prodaja germanstvu.

K vsem tem »Slovenčevim« izbruhom nimamo dodati pravzaprav ničesar. Konstatirati pa moramo, da nas tako pisanje vodi nazaj v žalostne čase splošnega zastrupljanja. Obračamo se zato na gospode, ki čutijo v teh težkih časih vsaj nekaj odgovornosti v sebi. Obračamo se na nje kot močnejši, kajti edini, ki imajo interes, da se nad preteklostjo čim bolj zagrinja plašč usmiljenega pozabljanja, so gospodje na oni strani. Obračamo pa se zaradi tega, ker iskreno želimo, da se razlike v pogledih na občo državno in nacionalno politiko razpravljajo v ožračju medsebojnega spoštovanja in v duhu one pomirljivosti, ki omogoča objektivno oceno lastnih in tujih uspehov in neuspehov.

Ako so gospodje drugega mnenja, potem naj nadaljujejo. Toda potem bo tudi vsa odgovornost za posledice na njihovi strani.

Načelna nevtralnost Zedinjenih držav

Ameriški senat je sprejel zakon, ki določa nevtralnost Zedinjenih držav v primeru vojnih zapletitajev drugih držav

Washington, 22. avgusta d. Senat je včeraj sprejel zakon o nevtralnosti Zedinjenih držav v primeru vojnih zapletitajev drugih držav. Zakon vsebuje naslednje določbe:

1. Vlada Zedinjenih držav se pooblašča, da prepove izvoz orožja v vse vojskujoče se države.
2. Ameriški državljani potujejo z ladjami vojskujočih se držav povsem na svojo odgovornost. Izjemo tvorijo le primeri, kadar zapuste ozemlje vojskujoče se države.
3. Parobrodne družbe vojskujočih se držav ne smejo imeti med vojno nobenih oskrbovališč v ameriških lukah.
4. Vsa podjetja, ki uvažajo in izvažajo vojni material, so dolžna preskrbeti si

licence, preden sklenejo pogodbe o dobavi vojnega materiala.

Zakon bo sedaj predložen reprezentančnim zbornici, ki ga bo bržkone odobrila brez zavlačevanja.

Listi pozdravljajo ta zakonski načrt posebno glede na vojno nevarnost v vzhodni Afriki in naglašajo ob enem, da Zedinjene države nimajo nobenih obveznosti niti glede sodelovanja pri sankcijah. Zato ne sme nihče računati z možnostjo sodelovanja Zedinjenih držav pri kakršnemkoli kazenskem pohodu proti Italiji, Abesiniji, ali proti katerikoli drugi državi. Zedinjene države se ne marajo vmešavati v evropske zadeve in ne bodo odstopile od svoje načelne nevtralnosti.

Vojaške priprave španije

Premikanje vojaških čet na jug v zaščito španske nevtralnosti zavzema vedno večji obseg

Madrid, 22. avgusta. AA. Vojaške priprave španije v najjužnejših predelih države za obvarovanje španske nevtralnosti v italijansko-abetesinski vojni so obsežnejše, kakor je v začetku kazalo. Španci pošiljajo v kraje ob gibraltarski morski ožini čete iz mnogih garnizij Andaluzije, pa tudi iz drugih krajev. Tako so iz Valencije poslali na jug kar cel lahkotopniški polk. V Barceloni so nekatere topniške enote dobile nalog, naj bodo pripravljene za odhod na jug. Razen tega sta danes odšla v južno španijo dva pehotna polka in več strojniških oddelkov. Druge enote so dobile nalog, da imajo biti v pripravljenosti. Pomorske sile pred Malorco so okrepili za dve ladiji.

V Gibraltar je prispel 27. pehotni polk

iz Cadixa. Mislijo, da bodo še v teku noči krenili v Algeciras vojaški oddelki iz Seville in Malage s pehoto, konjenico in strojnimi oddelki. Čete iz San Rocca so odšle v Lalin na mej.

Iz zasebnega vira poročajo, da so vojaške oblasti v polkrajini Cadix zasegale vse zasebne tovorne in osebnostne avtomobile zaradi prevoza čet v garnizije ob gibraltarski ožini, ki jih sedaj pomnožujejo.

Do včeraj cenzura ni dopuščala listom, da bi poročali o premikanju čet v najjužnejše kraje države zaradi zavarovanja španske nevtralnosti v mednarodnih dogodkih, ki bi utegnili nastopiti.

Snoči je vlada demantirala glasove, da namerava britanska vlada zapreti Gibraltarsko ožino.

Šahovska olimpiada v Varšavi

Varšava, 22. avgusta. g. Rezultati osmega kola šahovske olimpiade so bili:

Argentina : Italija 1 in pol : pol (1). Irska : Švedska pol : 3 in pol. Francija : Anglija 1 : 2 (1). Letonska : Zedinjene države 1 : 1 (2). Švica : Češkoslovaška 0 : 2 (2). Jugoslavija : Anglija 2 : 1 (1). Poljska : Rumunija 2 : 1 (1). Danska : Palestina 1 : 1 (2). Avstrija : Estonska 1 : 1 (2). Finska : Litvanska 1 in pol : pol.

Stanje po osmem kolu: Švedska 24, Poljska 21, Češkoslovaška, Jugoslavija, Amerika 20 in pol, Madžarska 20, Avstrija 18 in pol, Rumunija 13 in pol, Danska 11 in pol, Ita-

Trgovinska pogajanja z Grčijo

Beograd, 22. avgusta. p. Včeraj so prispeli v Beograd člani naše in grške trg. delegacije, ki sta se poslednje dni na Bledu pogajali o zaključitvi trgovinske pogodbe, ker je dosežena pogodba potekala 1. avgusta t. l. Pogajanja se nadaljujejo v Beogradu. Popoldne sta se delegaciji zopet sestali. Seji je prisostvoval tudi minister za trgovino in industrijo dr. M. L. Vrbanić.

Anglija, Estonska 17 in pol, Argentina 16 in pol, Finska 16 (1), Letonska 16, Litavska 15 in pol (1), Palestina 15 in pol, Francija 15, Ilija 7 in pol, Švica 7, Irska 5.

Živahna politična situacija v Beogradu

Politično zatišje je končano — Odmevi prijave JRZ — Začasno vodstvo nove stranke — Banovinske eksekutive

Beograd, 22. avgusta. p. Politične počitnice, ki so bile letos itak izredno kratke, so že pri kraju. Politična situacija se razvija v znaku vedno večje živahnosti in pričakovanju važnih dogodkov. Nova radikalna stranka je objavljena. V smislu zakona ima sedaj notranji minister predložiti prijavo ministrskemu svetu, od katerega pritrditve je odvisno, ali se stranka odobri. Seja ministrskega sveta se pa še ni vršila, ker je predsednik vlade g. dr. Stojadinović odpotoval na Bled.

Verjetno je, da se prihodnji dni v vladi ne bodo razpravljala nobena pomembnejša, zlasti ne politična vprašanja, ker je ministrski predsednik v polni meri zaposlen s pripravami za konferenco Male antante, ki bo prihodnji teden na Bledu.

Med tem se posamezni člani vlade posvetujejo s svojimi ožjimi somišljeniki o stališču, ki ga naj zavzamejo napram novi stranki. V senatu je bila včeraj popoldne konferenca narodnih poslancev in senatorjev, ki so ožji politični prijatelji ministra Preke. Navzoč je bil tudi g. Preka sam. Ravno tako je bil v stiku s svojimi prijatelji minister dr. Auer. V kabinetu ministra za šume in rudnike g. Ignjata Stefanovića se je popoldne zbralo okrog 30 poslancev in senatorjev, ki so nekdanji pripadali bivši demokratski stranki.

Po izjavi ministra prosvete Stošovića, ki je kot bivši demokrat tudi prisostvoval konferenci, se je od navzočih en del izjavil za vstop v JRZ, drugi so bili ali sploh proti pristopu, ali pa so izjavili, da se morajo najprej posvetovati s svojimi prijatelji. Končno je bila konferenca odročena do 2. septembra. Minister Stošović sam pristopa k Radikalni zajednici.

Ministri dr. Auer, Stefanović, Preka in dr. Vrbanić niso prijavili svojega pristopa v JRZ. To dejstvo bi utegnilo povzročiti gotove komplikacije, o katerih se v političnih krogih živahno razpravljajo. Smatra pa se, da nekih novih dogodkov v razvoju političnega položaja ni pričakovati pred začetkom septembra.

Med tem se v radikalnem glavnem odboru vršijo intenzivne priprave za organizacijo nove stranke. Do definitivne konstituiranja stranke bo vodilo vse posle predsedstvo, kateremu bo formalno na čelu g. Aca Stanojević, dočim bo dejanski poslovedeči podpredsednik g. dr. Stojadinović, ki mu bosta stala ob strani gg. dr. Korošec in dr. Spahal kot drugi in tretji podpredsednik. Funkcije glav. tajnika bo opravljal minister g. Djuro Janković. V vsaki banovini bo postavljen poseben banovinski izvršni odbor sedmih članov, ki bo zaenkrat glavni izvršitelj naredb strankinega predsedstva. V Ljubljani bo banovinskemu izvršnemu odboru načeloval g. dr. Natlačen.

Povratak predsednika vlade v Beograd

Bohinj, 22. avgusta. AA. Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović se vračaja iz Bleda.

Beleške

„Pogodba za skupno delo“

»Slovenec« je napisal, da pomenja prijava JRZ zgodovinski trenutek, in je stal v ta dogodek skoro v isti vrsti s proglasitvijo zedinjenja dne 1. decembra 1918. Tem bolj mora osupniti vsakogar, da piše »Slovenec« ljudska izdaja »Domoljub« o vseh mogočih stvareh, samo ne o novi Radikalni zajednici. Šele tam neke srčni lista, v rubriki »la domače politike«, je zgodovinski trenutek prijave JRZ skromno zabeležil na naslednji svojstveni in značilni način:

»Pogodba za skupno delo so podpisali pretekli teden nekateri vodilni moške iz bivše radikalne, slovenske ljudske in muslimanske politične organizacije. Stranka se bo imenovala Jugoslovenska radikalna zajednica in bo močna in odločujoča politična tvorba, ako bo združila pod svojim okriljem in iskrenem sodelovanju vse priprave bivših treh strank«.

To je vse, kar smatra »Domoljub« za umestno, da pove svojim čitateljem o ustanovitvi JRZ...

Katoličani v Sarajevu

Med devetimi vestmi svoje rubrike »Iz domače politike« objavlja »Domoljub« tudi naslednje:

»Sarajevsko časopisje poroča, da v novoimenovalnem občinskem odboru mesta Sarajeva ni nobenega katoličana. Novi odbor šteje 14 mohamedancev, 7 pravoslavcev in 4 žide. V Sarajevu je zelo mnogo katoličanov«.

Jo, kaj pa je to? Na enak način je vendar »Domoljub« beležil poprej razne ukrepe režimov, ki jih je njegov tabor proglašal za narodno in državno nesrečo.

Nesloga v združeni opoziciji

Beograjske »Informativne Novine« poročajo o neslogi med posameznimi skupinami Združene opozicije, ki je postala že tako očita, da njihovi voditelji čisto drug drugega demantirajo. Posamezne skupine so zavzele popolnoma različna stališča glede

dinovič, ki se je danes mudil v Bohinju, je bil dopoldne v avdientu pri Nj. Vis. knezu-naměstniku Pavlu. Govorila sta o bližnjem zasedanju stalnega sveta Male antante na Bledu.

Nato je ministrski predsednik sprejel francoskega poslanika Dampiera in turškega poslanika Alija Hajdara. Zvečer je odpotoval v Beograd.

Akcija jugoslovenskih nacionalistov

Beograd, 22. avgusta. v. Komunisti jugoslovenske nacionalne skupine je v vseh političnih krogih vzbudil živahno zanimanje in v vrstah mnogobrojnih nacionalnih ljudi tudi v Srbiji živo odobravanje. Smatra se, da je poborska deklaracija pričetek nove sveste akcije za zbiranje vseh iskrenih jugoslovenskih elementov v državi brez ozira na njihovo politično doseganje pripadnost in zlasti tudi ljudi, ki so stali do sedaj izven obtožbe političnih organizacij. Kakor se zatrjuje, se že vršijo priprave za sklicanje širše konference, ki naj bi se vršila v Beogradu v prvi polovici meseca septembra. Kakor so tukajšnji nacionalni krogi obveščeni, je bil na konferenci na Pohorju izvoljen poseben odbor, ki ima, nalogo, etopiti v etik z vodilnimi krogi v drugih delih države.

Včerašnje konference ministrov

Beograd, 22. avgusta p. Danes ves dan so se nadaljevali sestanki in konference. Minister dr. Auer je imel dopoldne daljši razgovor z ministrom Djuro Jankovićem, nato pa se je sestel z ministrom za šume in rudnike Stefanovićem. V ministrskem predsedstvu je bila popoldne konferenca ministrov dr. Vrbanića, Preke, Stankovića in Stošovića z ministrom Djuro Jankovićem. Minister dr. Vrbanić je potem dolgo konferiral s senatorjema dr. Svrlijo in dr. Mažuranićem. Novinarjem je izjavil da on in njegovi prijatelji niso vstopili v novo zajednico.

Tudi grupa ministra Preke se ni odločila za vstop v JRZ. Zvečer je odpotoval minister Preka v Zagreb, da se tam sestane s svojimi prijatelji.

Iz opozicije

Beograd, 22. avgusta p. Za nedeljski shod opozicije v Kragujevcu se vršijo velike priprave. Na njem bosta s hrvatske strani govorila bivša poslanca Vilder in dr. Šutej. Baje se bo po shodu konstituiral poseben akcijski odbor združene opozicije, da bo izdelal delovni program ter ga predložil voditeljem opozicije, ki se po nekaterih vesteh sestanejo 10. septembra v Zagrebu pod predsedstvom dr. Mačka.

Sprejemi pri notranjem ministru

Beograd, 22. avgusta. p. Predsednik Narodne skupščine prof. Čirić je danes dopoldne posetil notranjega ministra dr. Antona Korošca. Njun razgovor je trajal pol ure. Notranji minister je sprejel tudi zagrebškega bana dr. Kostrenčiča in dalje časa z njim razpravljajo.

de delovanja opozicije pod vladno dr. Stojadinovića. Vidi se n. pr., da so demokrati g. Davidovića in zemljoradnički g. Joce Jovanovića močno nezadovoljni z delavnostjo, ki jo razvija dr. Dragoljub Jovanović. Ta je prvi nadaljeval s prirejanjem shodov kmalu po volitvah in se zavzema za enotno kmetsko gibanje v Srbiji, Bosni in Vojvodini v okviru združene opozicije, ki pa nikoli ni bila tako trdna enota, da bi se na nje osnovi dala zgraditi nova stranka. Dragoljuba Jovanovića demantirata tako Davidović kakor Joca Jovanović.

Taktika dr. Mačka je zelo nejasna. On ne odobrava spontanosti manifestacij, ker kažejo, da njegovi pristaši niso povsem sporazumni s postopanjem svojega vodje. Neki znaki kažejo celo, da pokret raste dr. Mačku preko glave.

Ni dvoma, da gre vladni koalicijski račun nesloga v nastopanju in odmiikanje od temeljev, na katerih je bila zgrajena združena opozicija. Konservativna jugoslovenska radikalna zajednica, ki se tudi zdaj for mira kot stranka, danes lahko še čaka, ker od nesloge v opozicijskem taboru lahko samo pridobi.

Javnost čaka na nadaljevanje

Včerašnji »Slovenec« priobčuje uvodnik o železniških olajšavah za nedeljske izlete. Tudi mi smo mišljenja, da je odredba, ki jo je v izvrševanju že od svojega prvega inž. Vujića pripravljene namere izdal g. prometni minister, dobra in pametna stvar, ki jo je treba povaliti. »Slovenec«, ki je javnosti dolžen še marsikatero uvodničarsko besedo, jo šteje tekorekoč med državne dogodke. Vsak po svoje. Upamo, da bo kmalu objavil tudi uvodnike o ugodni rešitvi rudarskega vprašanja, problema kmečke zaštite ter sploh vprašanja denarne krize in oživljenja našega gospodarstva. V tem oziru celo lahko poseže nazaj na že pripravljeno milijardo za javna dela in mi bomo radi ponatili vsak njegov uvodničarski svet, kako naj se ta ogromna vsota čim prej in čim uspešneje stvarno uporabi.

Naša javnost z zanimanjem čaka na nadaljevanje včerašnje začete serije »Slovenčevih« uvodnikov.

„Oprošteni ste... vsi trije“

Javnost je z zadoščenjem vzela na znanje oprostitevno sodbo v mariborskem procesu

Maribor, 22. avgusta.

Po dveh dneh temeljite razprave je mariborski obnovitveni proces proti bratoma Markučijama in Mihi Zemljiču zaključen z oprostitveno sodbo, ki jo je vsa javnost pričakovala. Veliki senat se ni mogel prepričati o krivdi treh obtožencev glede roparskega umora in je razveljavil razsodbo mariborskega porotnega sodišča iz leta 1926. Oprostilno sodbo je javnost sprejela z velikim veseljem, kakor je prej z napeto pozornostjo sledila zaslišanju in izpovedbam obtožencev in prič. Vsega skupaj je trajala razprava 16 ur. Zaslišanih je bilo nad 60 prič, sami starejši ljudje. Brata Markučija in Zemljiča so se danes že poslovili od kaznilnice, kjer so po nedolžnem sedeli dolga leta.

Pravica nad vse!

Ves potek razprave je očitoval, da se je predsednik senata dr. Lenart skrajno poglubil v proces, ki je vsekakor največji, kar jih je današnja doba v obravnava naših državi. Ena kega ne beležijo zapiski naših sodišč, vsekakor pa so se slične reparature pravnih zablod že vršile po svetu. Kakor o njih, se bo verjetno tudi o tem procesu še podrobneje razpisal svetovni tisk.

Predsednik dr. Lenart je s prirojenostjo in veštrastno juridično natančnostjo zasliševal posamezne priče. Če so se pojavila le najmanjša protislovja, je takoj odredil konfrontacijo med posameznimi pričami. Tudi se je živo zanimal za značaj vsake posamezne priče in je sproti kontroliral mnenja uradnih organov in posameznikov. Na ta način je zbral dragoceno gradivo, ki je popolnoma omajalo verodostojnost vseh glavnih obremenilnih prič. Z vsjo pozornostjo so sledili razpravi tudi prisidniki okrožni sodniki gg. dr. Senior, dr. Lešnik, Kolšek in dr. Kovča. Državni tožilec g. dr. Hojnik je z veliko vnetostjo zastopal obtožbo in branil svoje priče Gečka, Rolo, Lizo Kovačičevo in Vogrinca. Branitelj gg. dr. Komavli pa je pri zaslišanju prič mirno in stvarno postavil vprašanja, ki so bila bistvene važnosti za kriterij in za nadaljni potek razprave, popolnoma prepričan, da brani nedolžne ljudi, ki sedijo po krivem že 10 let v mariborski moški kaznilnici.

Med občinstvom

Poglavje zase pa je bila številna publika. Med njo je bilo izredno mnogo domačinov. Včasih je grobno tišina v razpravi dvorani prasil grenak jok Zemljičevih otrok in bolesten vzdih Markučijevih sorodnikov. Vsa publika je z izrednim velikim zanimanjem sledila razpravi do konca. Z glasnim nametom, tako, da jo je moral predsednik večkrat posvariti, je spremljala zasliševanje onih, ki so se zapletli v protislovja ali se zmedli v neresnici.

Če se je pojavila zaradi konfrontacije s posameznimi pričami pred sodniki Liza, je vse občinstvo buljilo vanjo, bilo ji je sovražno. Liza je namreč nastopala zelo samozavestno in je bilo opaziti, da je imela v svojem življenju že mnogo opravka s sodniki. Ko ji je marsikatera zaslišana priča pred sodniki vrgla v obraz očitek, se je občinstvo komaj vzdrževalo aplavza, čeprav se je zavedalo resnosti dogodka. Tudi priči Geček in Rola sta z Lizo ostala osamljena med ostalimi 60 pričami, ki niso vedele o obtožbenih povedati nič kaj slabega. Prav gotovo se pri nobeni razpravi ni bilo občinstvo tako odločno na strani obtožencev kakor to pot.

Kdo je morilec? ... In kdo je umorjen?

Takoj po umoru so ljudje sumili najprej nekega Vincenca Kurnika iz Bačkove. On je že odšel po večno sodbo, ali tu, ko gre za usodo treh živih, je bilo treba napraviti izjemo s starim svetim pravilom, da se o mrtvih ne sme spravljati nič slabega na dan. Priče so navajale, da je bil zmožen zločina. Bil je že večkrat kaznovan. Delal ni rad in je živel na tuj račun. Delati pa ni hotel zato, ker je bil grbav. Ko je bil pri bratu so prihajali k njemu razni ljudje, ki jih ni nikdo poznal. Tudi so ljudje govorili, da je v kritičnem času neznanom izgubil, to je bilo ugotovljeno po pričah že pri porotni razpravi. Prav tako je o njem znano, da je bil pederast. Ker pa je ljudska govornica spravljala v zvezo z umorom tudi brata Franca Kurnika, si je ta iskal za sumničnega vselej zadoščenje pri sodišču. Krava ponjava, ki jo je videla drugi dan po umoru na Kurnikovem dvorišču neka priča, še ni bila dokaz, da bi se bil zločin izvršil pri Kurnikovih.

Vsekakor pa je bilo po pričah ugotovljeno, da sta se v kritičnem času potepala okrog Kurnikove hiše dva moška. Enega so ljudje poznali. Bil je stari urar Arnuš iz Ljutomer, dočim je bil drugi tujec srednjih let, ki ga ni nihče poznal. Pri sedanjih razpravah je France Kurnik kot priča trdil, da se spominja, da je hodil v kritičnem času okrog njegove hiše neki Preac, ki je bil skupaj v zaporu z bratom Vincencem. Pri porotni razpravi tega Kurnik ni vedel povedati.

Ljudje so najbolj govorili, da je bil umorjenec neki ruski častnik, ki je imel pri sebi precej denarja. Leta 1930. je Vincenc Kurnik umrl. Po njegovi

smrti so se širile govorice, da si je na smrtni postelji zaželel orožnikov, katerim je hotel razkriti neke skrivnosti. Vendar se to ni zgodilo in nikdo ne ve, kaj vse je Kurnik odnesel s seboj v grob. Po izpovedbah številnih verodostojnih prič Markučiji in Zemljiči takega zločina niso bili zmožni. Kdo je potem morilec neznanca? To je skrivnost, ki ne bo najbrž nikdar pojasnjena, kakor tudi ne, kdo je bil mrtvec, ki ga je našla Ješovnikova Lizika pred 15 leti v Benediškem gozdu.

Veliko zanimanje za razsodbo

Za razsodbo je bilo danes dopoldne vse v napetem pričakovanju. Dvorana je bila nabito polna občinstva, med katerim je bilo zlasti mnogo domačinov obtožencev. Veliko zanimanje je bilo za govor državne tožilca in branitelja zlasti med mariborskimi juristi.

Točno ob 9. uri je vstopil senat. Takoj nato je povzel besedo državni tožilec g. dr. Franc Hojnik. Najprej je opisal potek tragedije, ki se vleče že od februarja 1921. Takrat sta bila Ivan Markučij in njegova žena prvič aretirana. In tako so se vršile aretacije za aretacijo, poizvedbe za poizvedbami dokler niso prišli leta 1926. na zatožni klop pred poroto Ivan in Jože Markučij, Ivanova žena Ana in Miha Zemljič. Porotna razprava je doprinesla dokaze, ki jih je sodišče dopustilo in so bili vsi štirje obsojeni po obtožbi. Zoper sodbo je bila vložena ničnostna pritožba, ki pa jo je višja instanca zavrnila. Ana Markučijeva je med tem doslužila svojo kazen in se ni več pritoževala.

Pritoževati sta se začela leta 1932. obo Markučija. Toda pritožba je bila zavrnjena. Nato se je spet zbralo nekaj gradiva, ki naj bi dokazalo njihovo nedolžnost. In spet je bila pritožba zavrnjena. Šele predlansko leto se je posrečilo zbrati branitelju dr. Komavliju toliko tehnega gradiva, da je mariborsko okrožno sodišče obnovo dopustilo in višja instanca jo je potrdila. Zato so se morali zdaj Ivan in Jožef Markučij ter Miha Zemljič ponovno zagovarjati zavoljo umora pred 15 leti.

V izčrpnem govoru se je državni tožilec prizadeval oslabil verodostojnost priče Ivanke Markučijeve in še nekaterih drugih, ki so izpodbijali trditve glavnih prič Gečka, Lize Kovačičeve, Franca Role in Franca Ogrinca. Naglasil je, da je bila vprav Ivanka Markučijeva, ki je žena obsojenega Jožefa, kriva, da so bili pri porotni obravnavi vsi obsojeni. Če se je takrat z dokazi ugotovila njihova krivda, če so takrat priče izpovedale tako, ne morejo današnje izpovedbe drugih prič omiliti greha in zločina, ki so ga izvršili Markučiji in katerim je pomagal Miha Zemljič. Znano je, da je žena Jožefa Markučija pred 4 leti izjavila, da je bil Kurnik tisti, ki jo je prisilil do krivega pričevanja. Po sodbi drž. tožilca ni mogoče trditi, da bi njegove priče pri obnovi procesa krivo pričale. Glavna priča Geček bistva svojih izpovedb ni spremenil. Prav tako je vztrajal pri svojih izjavah Liza Kovačičeva, njen mož, obo njena sinova. In priča Franc Rola je povedal danes prav tako natančno, kakor pred 10 leti pred poroto. Drž. tožilec je omenjal poizkus, ki se ga je poslužil branitelj obtožencev s pomočjo telepata in medija. Imam dokaze v rokah, je dejal državni tožilec, ki pa bistva inkriminirane zadeve ne spreminijo. Geček se danes pove, da je videl tri moške, kako so nalagali truplo, ženska pa jim je svetila. Ana, žena Ivana Markučija, je kazeno preseдела in se ni pritožila. Ostali trije so takisto krivi in jih naj visoki sodni zbor kaznuje, kakor zaslužijo!

Govor branilca dr. Komavlija

Grobna tišina je bila v dvorani, ko je končal državni tožilec svoj govor. Nato je povzel besedo branitelj vseh treh obtožencev, odvetnik dr. Komavli.

Pred 9 leti so že sedeli na tej klopi in so bili obsojeni. Devet let in pol težkega boja in trpljenja. Takrat so podlegli. Danes je pa stanje drugo. Izkazalo se je, da so jih obremenjevali ljudje, ki jih ni pripravila do tega ljubezen in rešnicoljubnost, marveč grdo maščevanje in sovraštvo. Vse glavne priče so bile sami sovražniki Markučijevih, pa tudi Zemljiča. Po pričah je dokazano, da je priča Franc Rola pravi brat svoje sestre Lize Kovačičeve in da je prav tako tudi njegovo pričevanje neverdostno, o čemer da se je mogel visoki senat natančno prepričati v teku razprave. Obremenilna priča Franc Vogrinac je hudo sovražil Jožefa Markučija, ker mu je nekoč, ko je bil pri njem zaposlen kot delavec, ukradel mrežo za ribe in 600 kron. Markučij ga je naznanil. Sovraštvo je tu.

Vsak človek ima pravico, da se brani pred krivico. Če je nekdanji Ivanka Markučijeva pričala zoper moža, še to ni najtragičnejše. Zato je branitelj pomeje, ko je pričala govoriti drugače, ni dal vse vere. Pri razpravi se je izkazalo, da Ivanka v kritičnem času nikdar ni služila pri Kurniku in da je bila tam uslužbena neka Pravdičeva. Ali ni krivo pričevanje, je poudaril branitelj, če trdi Geček še danes, da je videl, kako so Markučiji nalagali truplo, da je France Kurnik pri porotni

obravnavi trdil pred sodniki in porotniki, da je takrat služila pri njem Ivanka Markučijeva in da Liza Kovačičeva kljub vsem neizpodbitnim dokazom še danes trdi, da je šel njen mož tudi tisti usodni ponedeljek pred torkom v Maribor? Geček je bil 12 krat zaslišan in vsakokrat je drugače izpovedal. Najzanimivejše pa je, da je izprva trdil, da mu je vso zgodbo pripovedoval Peter Tomažič. Tudi je ugotovljeno in se je mogel visoki senat prepričati, da je pričel Geček o morilcih govoriti šele sredi leta 1921. Nikdar pa ni bil siguran ne glede dneva kakor tudi ne glede opazovanja. Ali je mogoče, da bi se človek, ki je videl nekaj tako strašnega, kakor Geček, ne spominjal pozneje točno, kako je bilo? Liza Kovačičeva pa je nastopila s svojimi obremenitvami šele 6. leto po umoru. Takrat šele je poslala v Maribor svojega moža in nekega krošnjarja z naročilom, naj prijavi vso zadevo policiji. Ker si je vse izmislila, si je morala izposoditi pratiko, da sta pozneje z Gečkom vse natančno izračunala. Priče so potrdile, da sta se zaradi tega celo prepirala, ker se nista mogla zediniti. Sama se je Liza hvalila okrog, da je zmožna kakor 9 advokatov. Orožništvo, ki je vršilo dolga leta vse poizvedbe za morilci, ni verjelo ne Gečku, ne Roli, ne Lizi Kovačičevi. Liza se je morala poslužiti mariborske policije, ki je pričela potem stvar raziskovati.

Branitelj se je skliceval na sodne zapiske rekonstrukcije, ki je bila izvršena na Markučijevem dvorišču, na točne ugotovitve situacije, kakršna je bila pred 15 leti pri Markučijevi hiši. Skliceval se je tudi na mnenja raznih izvedencev, ki vsa kažejo, da so obtoženci nedolžni. Ob zaključku je prosil veliki senat, ki se je mogel prepričati o nedolžnosti vseh treh obtožencev, naj se izpolni želja vsaj staremu Markučiju, če se ni mogla izpolniti materi obeh dveh obtožencev, ki je še na smrtni postelji dejala, da sta njuna sinova popolnoma nedolžna in da bi jih rada še vsaj pred smrtjo videla.

Dr. Komavli je govoril 1 uro 20 minut. Nekateri trditve branitelja je ponovno zavračal državni tožilec, nakar je ponovno odgovoril branitelj. Veliki senat se je podal k posvetovanju, ki je trajalo samo 10 minut.

Izza zidov v svobodo

V razpravi dvorani popolna tišina. Sliši se intenje, navzočega občinstva se je pojavila velika nestrpnost. Obtoženec Zemljič ne more prikriti solz. Zemljičevi otroci ihtijo na ves glas. Veličasten trenutek je bil, ko so se pojavili pred mizo sodniki. Predsednik dr. Lenart je razglasil občinstvu naslednjo razsodbo:

Sodni zbor se ni mogel prepričati o krivdi obtožencev, ker ni bila podana popolna sigurnost za njihovo krivdo. Zato je razveljavil sodbo porotnega sodišča in oprostil vse tri obtožence.

Nadalje je objasnili vzroke oprostive. Ko je glasno dejal obtoženec: »Oprošteni ste... vsi trije« — je nastal v dvorani silen aplavz, oproščeni in svoji so se poljubljali. Na predsednikov poziv se je nato dvorana jela naglo prazniti.

Tisoč rok v slovo

Popoldne je zagovornik peljal Miho Zemljiča k zdravniku dr. Majenu, ki je ugotovil, da ima močno razruvano življenje, razen tega pa hudo revmo, ki si jo je nakopal v kaznilnici. Nato je povabil vse tri oproščence v gostilno pri Prieku odvetnik dr. Lasič, ki je svojočasno skupaj z dr. Komavlijem v porotni razpravi zagovarjal trojico. Tja so prišli tudi vsi sorodniki in v Tattenbachovi ulici se je zbralo na tisoče ljudi. Vsak je hotel videti nesrečne ljudi, ki so dolga leta zastojali trpeli.

Okrog 17. so se odpravili sorodniki in vsi trije oproščenci proti domu. Pred gostilno in na Aleksandrovi cesti, kjer se je tovarni avtomobil ustavil, se je spet zbralo na tisoče ljudi. Številne roke so se prožile, bilo je mnogo živahnega pozdravljanja, fotografiranja in prijaznih klicev v slovo.

Izprembe v upravi DHB

Beograd, 22. avgusta. AA. Razrešeni so svoje doseganje dolžnosti Jeremija Protid in Anton Milošević, člana upravnega odbora, ter Risto Skakaljević, član kontrolnega odbora Državne hipotekarne banke. Za nova člana upravnega odbora sta imenovana Milan Kostić, gimnazijalci ravatelj, in Pero Vukotić, podpredsednik trgovske zbornice v Podgorici, za člana kontrolnega odbora pa Milan Cuković, ravatelj gimnazije v p.

Mednarodni letalski kongres v Dubrovniku

Zagreb, 22. avgusta. č. Dne 6. septembra se bo ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. zbralo v Zagrebu na letalskem mitingu okoli 100 najuglednejših zastopnikov 23 narodov, ki bodo nato odšli v Dubrovnik, kjer se bo 8. septembra pričel kongres aeronavtske federacije. Na kongresu bodo razpravljali o važnih vprašanjih zračnega prometa, predsedoval pa mu bo rumunski princ Bibescu.

Iz zdravstvene službe

Beograd, 22. avgusta. AA. Imenovan je za višjega pristava pri higienskem zavodu v Ljubljani v 6. skupini dr. Krsta Haran bašić. — Premješčen je za višjega tajnika k ministertvu za socialno politiko in narodno zdravje v 5. skupini dr. Krešimir Lukatela, dosegatelj svetnik pri izseljen. skem komisariatu v Zagrebu.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za petek: Večinoma jasno;

Naši kraji in ljudje

Učiteljski kongres v Sarajevu

Deklaracija o smereh stanovske politike

Sarajevo, 22. avgusta.

Okrog 2000 članov in članic Jugoslovenskega učiteljskega združenja se je zbralo h kongresu v Sarajevu. Včeraj se je sestel glavni odbor z delegati iz vseh banovin k posvetovanju danes pa je bil odprt kongres, na katerem je bila prečitana in odobrena naslednja deklaracija o smereh, ki si jih je določil glavni odbor JUU kot vodilne ideje za delo v bodočnosti:

JUU s svojim vodstvom, ki je bilo izvoljeno pod geslom »Sloga«, se je prizadevalo v preteklem upravnem letu v duhu pomirjenja in dviganja ugleda stanu. V enotnem združenju hočemo s konstruktivnim delom pridobiti vse moči svojega stanu za blaginjo učiteljstva, šole, prosvete, naroda in države. Enotnemu združenju mora biti dobrodošel vsak stanovski zavaden učitelj narodnih šol. Dvigati je treba stanovsko zavest, da bo vsak učitelj član stanovske organizacije. V združenju mora biti zajamčena popolna enakopravnost, svoboda vesti in mišljenja vsakega člana. Združenje hoče, da se članstvo izpolnjuje za samostojno mišljenje, da se omogoča svoboda, stvarna, načelna in dobrohotna kritika, ki je pogoj za zdrav razvoj organizacije in stanu. Po načelih stanovske demokracije se bodo upoštevali predlogi manjšine.

Vsak učitelj se mora zavedati, da zahtevajo življenjski interesi stanu in šole samo eno stanovsko politično organizacijo za vse učiteljske narodnih šol v državi. Zaradi tega smatramo za kvarno vsako stanovsko politično organizacijo, osnovano na strankarsko politični, verski ali plemenski osnovi.

Moralni in intelektualni temelji stanu

Ideja sloge je za nas program, ki vsebuje vse atribute za zdravo društveno življenje učiteljskega stanu v šolskem in javnem delu. Vse moči je treba posvetiti dvigu moralnih vrednot in utrjevanju etičnih osnov, ki so: spoštovanje resnice, pravičnosti in poštenja, poglobljanje pravega tovarištva in pravilnega odnosa v službi in nasproti predstojnikom, vsestranska strpnost, dviganje stanovske in službene morale, utrjevanje potrebne stanovske discipline in reda, dvig ugleda stanu in stanovskega dela za notranjo konsolidacijo in moč stanu. Te vrednote morajo biti osnovane na članski zavesti, da je vsak posameznik odgovoren za svoje delo vsemu stanu. Po tem je dolžan vsak član spoštovati in zahtevati spoštovanja teh načel v javnem življenju in pri reševanju vseh javnih vprašanj.

Da bi učiteljski stan dobil samostojne poglede na kulturna in socialna ekonomska vprašanja, mora dvigniti svoj intelektualni nivo in omogočiti izpolnjevanje članstva v strokovni in splošni izobrazbi. V skladu z interesi in potrebami naroda in države moramo ustvariti skupne ideološke poglede na vse stanovske, šolske in splošne prosvetne probleme. Na tej novi osnovi bomo mogli kot stan sodelovati pri reševanju strokovnih in splošnih vprašanj v nacionalnem in javnem življenju.

Politika združenja

Politika združenja mora težiti za ustvarjanjem zadovoljstva duševnega miru pri učitelstvu in občutkom pravičnosti v stanovskem in javnem življenju. Dvigati mora zdrav optimizem in pobijati malodušnost. V šoli in med narodom mora učiteljsko ustvarjati vero v državo, v njeno moč, in njene sposobnosti, nuditi s svojim prirodnim bogastvom narodu vse blagostanje. Zato mora učiteljski stan obvarovati svojo neodvisnost na vse strani, da bo lahko paraliziral vse kvarne vplive dnevnih politik in zastopati interese stanu in šole nasproti vsakemu režimu. V pogledu političnih in državljanskih pravic pušča združenje članstvu svobodo opredeljevanja in dela izven organizacije; tudi to delo mora biti v skladu s skupnimi interesi stanu. Združenje bo odločno branilo skupne duhovne, socialne in pravne interese stanu in ščitilo državljanske pravice učitelja.

Interesi naroda — najvišji zakon

Moralna moč naših zahtev mora sloneti na soglasnosti s splošno narodnimi interesi, ki nam morajo biti vedno najvišji zakon. Ta načela veljajo tudi za delo izven šole v vsem javnem udejstevovanju učitelja, med narodom. Vedno se moramo zavedati, da smo učitelji člena in ne samo enega dela naroda. Biti moramo stan, ki spaja, ne pa razdvaja narod. Deliti hočemo vedno usodo z narodom. Na tej osnovi bo mogoče oblikovati dušo in srce vseh delov naroda. Ne dvigati kulturno, nacionalno in državljansko zavest z učiteljskim delom v šoli in v javnosti. Na tej osnovi bo mogoče napredek narodne šole v demokratičnem duhu po priznanih sodobnih pedagoških načelih.

Patriotizem in nacionalizem

Za nacionalno delo moramo smatrati vsako delo, ki gradi našo narodno in državno vsebino. Naš nacionalizem se ne sme zrceliti samo v spontanem nacionalnem čustvu. Navdušenju in zunanemu izrazu. Ne dovoljujemo nikomur, da jemlje nacionalizem v zakup in da ga odreja drugim. Nacionalno sumničenje in ovajanje obojamo in ga smatramo za negativno, destruktivno in nemoralno delo. Brezkompromisno odklanjamo vsak nacionalizem, ki je zgrajen na

brutalni sili ter na rušenju socialne in za konite pravičnosti.

Nacionalnosti in skupnosti bomo služili najbolje s krepitvijo osebnih stikov učiteljstva iz vseh krajev države s spoznavanjem skupnih vzgojnih nalog za duhovno, socialno in ekonomsko zblizanje in z delom zanje. S tem služimo konkretno državni in narodnemu edinstvu. Naš nacionalizem mora temeljiti na etičnih temeljih, na nespornem spoštovanju in nacionalnem, ekonomskem, kulturnem in socialnem ustvarjanju in v najtesnejši zvezi z interesi naroda in države. Samo na takih temeljih je mogoče graditi zdravo in nacionalno šolsko in prosvetno politiko s pomočjo učiteljstva. Patriotizem in nacionalizem aktivnega in upokojenega učiteljstva smatramo izven diskusije.

Državljska enakopravnost in svoboda

Od bodoče demokracije zahtevamo popolno zaščito in upoštevanje državljanskih pravic in svobode učiteljstva. Edino zdravo pot za pravilno reševanje strokovnih problemov je v sodelovanju stanu. Zato smatramo za potrebno, da se organizirajo strokovna združenja, da bi mogli vsi stanovi sodelovati pri reševanju nacionalno stanovskih problemov. S tem bi se vse stroke kot temeljni činitelji izkoristile v nacionalnem in državnem življenju.

V tej smeri hočemo okrepiti položaj in vpliv združenja, da ga javnost in oblast brezpogojno priznava in upošteva kot edinega zakonitega predstavnika vsega stanu. Iz tega razloga je združenje za svoje delo moralno odgovorno ne samo članstvu, nego tudi vsemu stanu, narodu in državi. Za popolno upoštevanje strokovnega in stanovskega mišljenja pri reševanju šolskih in prosvetnih vprašanj zahtevamo, da bodi učiteljsko zastopano v vseh javnih ustanovah, od šolskega odbora, občine, banovine do narodnega predstavnika in senata.

Načela prosvetne politike

Kulturno, prosvetno in socialno stremenje ter delo združenja za napredek šole in narodne prosvete se bo doseglo, ako se zagotovi: svoboda otroka v šoli, da bi se razvile vse sposobnosti in moči, ki počivajo v njem, — nadalje načela: pouk v materinem jeziku, znižanje števila otrok v razredih, ustanavljanje šol za defektne otroke, obvezno 8-letno šolanje brez olajšav, izvedba splošne strokovne izobrazbe in vzgoje samo po sodobnih pedagoških načelih, preprečevanje izkoriščanja otrok za fizično delo, socialno zdravstvena zaščita in skrb za otroke, brezplačno šolanje in oskrbovanje otrok s šolskimi potrebščinami. Učitelju bodi zajamčena svoboda pri delu, da se lahko usposobi za dovršeneja vzgojitelja. Akademski izobrazba, pedagoška neodvisnost, ekonomska socialna preskrba, stalnost v službi, državljanska enakopravnost, svoboda šole in šolske organizacije, ustvarjanje in podpiranje prosvetnih ustanov vseh vrst, ekonomska sigurnost in nezavisnost šole, demokratizacija in avtonomija šolstva, zastopstvo šolstva v vseh zakonodajnih in avtonomnih korporacijah in odvajanje šolstva od vseh faktorjev, ki ovirajo njegov razvoj — to so načela sodobne prosvetne politike.

Službena politika

V personalnih zadevah mora združenje orantiti predvsem načelne, moralne in pravne temelje. Pri namestitvah in premeštjih mora zastopati načelo, da sodeluje učiteljsko po svojih izvoljenih zastopnikih pri komisijah za učiteljski razpored.

Članstvo ne sme dovesti svoje organizacije na nivo posredovalnice za službe, izogibati se mora ponižujočega posredovanja laikov v stanovskih vprašanjih in spoštovati »Osnovna načela JUU v pogledu personalne — prosvetne politike in intervencije.

V vsakem posamezniku je potrebno vzgojiti občutek odgovornosti in javnem in stanovskem delu in zahtevati na odločujočih mestih samo ljudi neoporečnega poštenja.

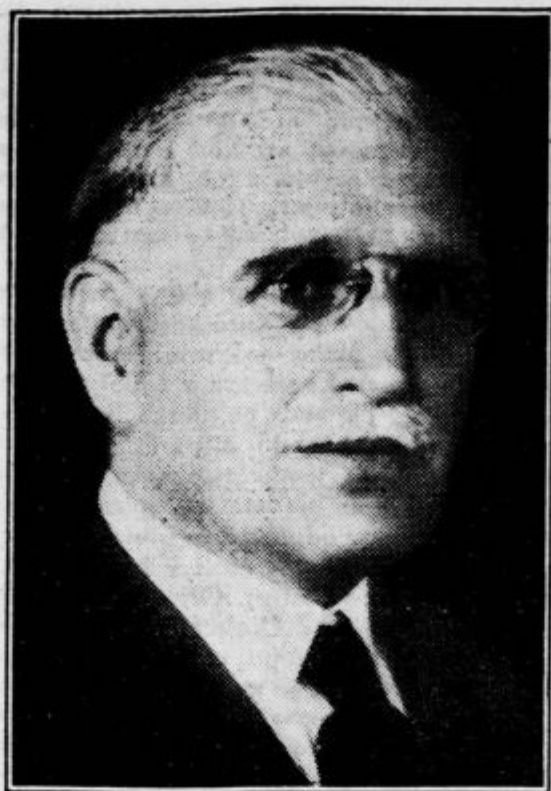
Članstvo je treba prepričati, da niso osebene in gmotne ugodnosti edine naloge organizacije. Združenje bo ščitilo materialne pravice in interese članstva, a osvojit si je treba tudi načelo samopomoči. Za ekonomsko socialno preskrbo članstva je treba težiti k gospodarski sigurnosti stanu in združenja. Zato je treba z vsemi silami podpirati vse stanovsko — ekonomske in socialne ustanove. Treba je omogočiti, da se tudi z obveznimi prispevki te ustanove usposobijo za pomoč članstva v vsakem primeru.

Odnosaji do drugih

Solidarnost z učitelstvom ostalih šol, uradništvo in stanovi hoče združenje okrepiti s stalno pripravljenostjo solidarnega zastopanja skupnih interesov in medsebojno podporo. Interese stanu hoče dovesti v sklad z interesi in potrebami naroda in države, brez vsake težnje za hegemonijo enega stanu nad drugim.

Mednarodna učiteljska akcija se mora zrceliti v pojanju mednarodnega spoznavanja nalog in proučevanja duhovnih, socialnih in ekonomskih razmer učiteljstva in njihovih združenj v slovanskih in prijateljskih državah, kakor tudi v sodelovanju v stanovski in pedagoški mednarodni akciji.

Glavni odbor apelira in poziva vse edinece in članstvo JUU, da se uživijo in brez rezerve izvedejo postavljena načela, ker se bodo s tem ustvarili zdrav stan, zdrava nacija in lepša bodočnost domovine.

Dr. Slavko Grujić

Naš novi pooblaščen minister in poslanik v Londonu

XVII. kongres mednarodne studentske konfederacije

Praga, v avgustu.

Letošnjega kongresa C. I. E. (Confédération internationale des étudiants) v Pragi se je udeležila tudi Jugoslavija in sicer predstavniki »Saveza jugoslovanskih nacionalnih akademskih organizacij«. Našim delegatom se je nudila prilika dostojno reprezentirati svoj narod in častno zastopati akademski stan in njegove interese. Jugoslovenska delegacija je izrabila tudi priliko, da je v okviru kongresa pokrenila vprašanje studentske Male antante, ki kakor znano že dolgo ne vrši svojih dolžnosti v oni meri, ki bi bila zato potrebna. Zlasti pa je forsirala naša delegacija to vprašanje zaradi tega, ker so se pojavila načelna nasprotstva med češkimi antifasisti in rumunskimi fašisti (železna garda), ki so grozila uničiti Malo antanto.

Kljub tem težkočam se je jugoslovanski delegaciji posrešlo z energičnim nastopom sklicati skupno sejo, na kateri so predstavniki držav Male antante likvidirali spore in zavzeli skupno, načelno odklonilno stališče do restavracije Habsburžanov, do Anshlusa in do revizionistične politike. Sklenjeno je tudi bilo, da se energično odbije vsako vmešavanje s katerekoli strani v notranje-politična vprašanja držav Male antante. V svetlu studentske Male antante je predstavnik Jugoslavije S. J. N. A. O. Nadalje je bilo sklenjeno, da bo prihodnji kongres v Bukarešti l. 1936.

Največji uspeh jugoslovanske delegacije pa je brez dvoma postavitev temeljev bodočemu veseloslovskemu savezu, za katerega so osnovani dve akcijski odbori s centralnim v Beogradu. Veliko zadovoljstvo med slovanskimi zastopniki nam daje jamstvo za popoln uspeh te naše akcije, kakor tudi zagotovilo, da bo fronta slovanske akademске omladine prinesla novega življenja v mednarodno študentsko konfederacijo.

S filmsko kamero v morju in na Pokljuki

Ljubljana, 22. avgusta

V kratkem bomo lahko v Ljubljani spoznavali mnoga čudesa našega Jadrana. Presenetljivo veliko lepoto in skrivnostno čuva v sebi naše morje, del njih bo skušala kolikor je mogoče živo in resnično prikazati velika jadranska razstava, za katero so priprave na ljubljanskem velesejnu pravkar v najživahnejšem tempu. Kdor pa hoče dobiti pravo sliko, kakšno je resnično življenje pod gladino sivega Jadrana in na tleh globoko pod vodo, naj si pogleda film, ki ga pravkar vrtijo v kinu Matici.

Produkcija Kleinleina je ustvarila ta film z najmodernejšimi aparati. Vodja ekspedicije je bil izkušeni mojster dr. Schulz, ki je dal že celo vrsto vzornih kulturnih filmov. Prve slike nam pokažejo razgled po našem otočju, potem prelepi Hvar sredi bujnega južnega zelenja. Speaker prepričevalno govori o carstvu živali, ki jih v sebi krije Jadran. Potapljači se spuščajo v globino, prvič se lahko brez potapljaškega kama zvonca svobodno kretajo s prenoso kamero, zaverovano proti vsaki vlažni. Obremenjeni s težkimi svinčeni ploščami prispejo potapljači na dno in komaj naravnajo kamero, že je pred objektivom truma rib, majhnih in velikih radevednic.

Alge so kakor gaž fantastičnih dreves, poplavi so živi eksotični cvetovi. Morski konjič, pajek in igla zadivijo gledalca. Ob premikanju po globini se mora operater boriti z morskimi tokovi, njegovo dihanje povzroča na gladini valovanje. Zašel je v kraljevstvo školjk. S posebnim užitkom nam razkazuje sipo, ki izpenja barvo. Sliša učinkovito je fotografiran trop sardin in pohlep delfinov. Ribiči so zbrani na bregu. Ob glasni molitvi pripravljajo mreže. Z ubrano pesmijo odrinejo zvečer na morje. Samo luči se blestijo sredi trde teme. V njihovem svitu rojijo po gladini trume sardel, ki jih je že opasala ribiška mreža. Ribiči z vsem naporom vlečejo plen iz morja in proti jutru, ob prvi zori, se ladje vračajo polne v varni pristan.

Na 400 metrah nam je dr. Schulz predstavil mnogo, mnogo zanimivosti, lepote in romantike. Pohvala gledalca, ki ne šte-

dijo s priznanjem, najbolj pričuje, kako zaželeni so taki filmi. Poleg tega teče za predigro prav ljubeč in poučen amaterski trak, ki ga je lansko zimo posnel Prosvetni film na Pokljuki. Zvočni tehnik je to pot še posebno zanimiv zaradi posnetkov

iz Abesinije. A glavni film »V srcu te nočim« je delo, ki ga ne moremo do solz. Slika nam tragedijo mladega nemškega znanstvenika, ki je tik pred pričetkom svetovne vojne dosegel ameriško državljanstvo.

Kje naj stoji Tavčarjev spomenik v Poljanah?

Poljane, 22. avgusta.

Gospod univerzitetni profesor arhitekt Plečnik se je mudil nedavno v Poljanah, da odbere prostor, kjer naj bi stal Tavčarjev spomenik. Ogledal je predvsem prostor pred Kosmovo, Tavčarjevo rojstno hišo na Griču. Pri vsem spoštovanju umetnosti mojstra Plečnika se kot Poljanec ne morem strinjati z zamislijo, da bi spomenik stal pred Kosmovo hišo. Takisto dele z menoj mišljenje ugledni možje, s katerimi sem govoril o stvari in ki dobro poznajo vas Poljane in lego Kosmovo hiše.

Tavčarjeva rojstna hiša stoji za cerkvijo precej visoko na strmem bregu, popolnoma skrita, da je ne ozreš dokler ne prideš do nje. Seveda pa Janes tudi ni več podobna nekdanji Kosmovi hiši, ki se je v nje Tavčar rodil. Pred hišo je majhno splanirano dvorišče, a na desni strani je preprost kmetijski vrt, ki pa tudi ni raven in ne viden s ceste in vasi. Če bo spomenik tu postavljen, bo seve ravno tako skrit kakor hiša sama. Popotnik bo zatorej na pohodu skozi Poljansko dolino šele moral povpraševati za njim, namesto da bi ga uzrl na vidnem kraju sredi vasi. Dostop do Kosmovo hiše je precej strm, ako si posetnik ne bi izbral daljše, zložnejše poti precej na okrog. To pa bi narisateljskega obiskovalca odvrglo, posebno če tiste, ki niti ne vedo za Tavčarjevo roj-

stno hišo, ki pa sicer poznajo slovenskega pisatelja po imenu in delih.

Prostor pred hišo je majhen in gospodar se bo težko brigal za spomenik, ko mu bo primanjlovala prostora pri posravljanju in zlaganju drv ali česa drugega. Zlaganje pa se vrši vse poletje in spomenik bi bil venomer založen. Spomenik mora stati na očitnem kraju. Če res, da imamo v Poljanah skrit spomenik, in sicer cerkvi, spomenik bratov slikarjev Sublcev. Ta spada že po svoji obliki in nabožnem napisu na to mesto. Tavčar pa predstavlja vse nekaj drugega kakor umetnika šulca. Njegov spomenik mora opozarjati popotnika na njegov rojstni kraj in na njegova dela. Tak prostor je edino sredi vasi ob cesti, blizu župne cerkve. Ne dvomim, da bi cerkvena oblast odstopila potreben prostor, saj je pokojnik umrl kot najvernejši katoličan, a v življenju je bil velik dobrotnik siromakov. Tu je v prvi vrsti mesto zanj. Obesiti bi bilo treba spomenik s primernim zelenjem, kar bi bilo v čast okolici cerkve, ki zdaj itak pogreša primernega okrasja. V Kosmovo hišo pa naj bi se vzdala preprosta spominska plošča. Vse to naj se po moji sodbi pretehta, s postavitvijo pa počakajmo do prihodnjega leta, do 85-letnice Tavčarjevega rojstva. Seve to ni nikak poseben jubilej, a vendar primeren spomin. Lovro Perko.

Odpri srce, odpri roke...

Vse podpore vredno stremljenje združenja učiteljev defektne dece — Podatki o našem specialnem šolstvu

Ljubljana, 22. avgusta

Danes se je začel v Ljubljani II. kongres Združenja učiteljev šol za defektne deca, to je za one otroke, ki se iz kakršnihkoli vzrokov in hib, bodisi fizičnih ali psihičnih, ne morejo šolati v javnih normalnih šolah. V take zavode spada gluhoonema, slepa, duševno zelo slabo nadarjena in moralno pokvarjena deca. Četudi je te vrste šolstvo, ki se imenuje tudi zdravstveno ali socialno šolstvo, v naši državi še zelo slabo razvito, vendar je opažati mnogo iskrene truda in poštovanosti od strani raznih činiteljev, med katerimi strokovni učitelji takih zavodov in šol niso zadnji. Da bi pomagali duševno in materialno tej najbednejši deci, so si ustanovili »Združenje nastavnikov šol za defektne deca« kraljevine Jugoslavije.

Glavni namen organizacije je, pomagati in dvigati teoretično in praktično gledi izpopolnjevanja metod vzgoje in pouka defektne dece, zlasti glede specialne izobrazbe učiteljev te dece. K temu cilju naj pripomore skupno strokovno časopisje, knjižnice za učne moči in za deca, izdaja specialnih učbenikov in učnih sredstev za tako deca, kongresi, poučna potovanja, strokovna predavanja in tečaji za učne moči doma in v inozemstvu, zlasti pa tam, kjer se nahaja zdravstveno šolstvo že na visoki stopnji. Združenje pa si je nadelo tudi plemenito nalogo, pomagati defektni deci sami v predšolski, šolski in pošolski dobi. To so res plemenite, a tako ogromne naloge, da se združenje dobro zaveda, da jim samo ne more biti kos. Treba je popolnega razumevanja in najizdatnejše pomoči od vseh državnih, banovinskih in občinskih oblasti, pa tudi moralne in gmotne podpore privatne iniciative po zgledu ostalih držav. V Evropi so države, kjer komaj ostane le eno defektno deca izven specialnega strokovnega pouka in vzgoje. Pri nas pa je ta postopek naravnost porazen. Pomisliti je vendar treba, da je taka nevzgojena deca v poznejšem življenju velikansko breme staršem in sorodnikom, državi in občini. Z njo imajo obilo posla in težav razni občinski in državni uradi, pa tudi prebogost sodišča, medtem ko bi se v specialnih zavodih in šolah izobražena in vzgojena deca lahko sama preživljala.

Ob tem primeru si moramo ogledati, kaj se je na tem področju v naši državi že storilo in kakšni so specialni zavodi in šole. Gluhoonemih, za šolanje sposobnih otrok imamo v Jugoslaviji 3.000 na leto, a v zavodih niti 400 na leto. Gluhoonemice v dr. žavi so štiri: v Ljubljani, kjer se je šolalo lani 114 otrok, a bi se jih moralo več kakor še enkrat toliko, v Zagrebu za 130, v Beogradu za 60 in v Jagodini za okroglo 80 otrok. Če bi se hotelo nuditi izobrazbo in vzgojo vsem gluhoonemim otrokom v zavodih, bi bilo potrebno v naši državi najmanj 52 gluhoonemnic.

Enako slabo je preskrbljeno za slepe. V dravski banovini imamo zavod za slepe v Kočevju, ki ga obiskuje 25 slepih otrok, v Zagrebu za 50 otrok in v Zemunu, torej vsega skupaj v državi trije zavodi za slepe, potrebno pa bi bilo v državi najmanj 15 do 20 zavodov za slepe.

Tretja panoga socialnega šolstva so zavodi za zelo slabo nadarjeno, moralno pokvarjeno in ogroženo deca. Beograd ima zavod za moralno pokvarjeno deca, ki ga vzdržuje iz privatne iniciative »Društvo za vzpajanje maletnikar« in ga obiskuje 60 takih otrok. Na Hrvaškem je več takih zavodov. V Glini je državni zavod za 130 mladoletnikov, v Hrvaškem Zagorju je Pahinski, kjer se nahaja taka deca od 7. do 14. leta v posebni osnovni šoli, potem pa prestopi v Glino, kjer nadaljuje svojo izobrazbo v obrtnih delavnicah ali pa v nižji gimnaziji. V Slavoniji Požeški je državni zavod za ženske mladoletnice. V dravski banovini je tak banovinski zavod v Ponovičah pri Litiji, kjer je okrog 60 mladoletnikov. Poleg tega imajo Hrvatje za teritorij Zagreba zavod Amrušev za socialno nepreskrbljeno, od staršev zapuščen deca. Zavod se vzdržuje na mestna

stroške in se imenuje po svojem ustanovitelju bivšem županu dr. Ambrušu.

Imenovati moramo še pomožne šole, ki jih obiskuje duševno zaostala deca, nezmožna, da bi se šolala z ostalo duševno povprečno deca, ki obiskuje normalne javne osnovne šole. V Ljubljani imamo 6 razredno pomožno šolo, istotako je v Mariboru. V Novem Sadu je sedem oddelkov pomožne šole. Poleg teh samostojnih pomožnih šol obstajajo v državi še posredni pomožni razredi, ki so priključeni javnim osnovnim šolam. Tako n. p. ima Zagreb 9 razredov, Beograd 10, Zemun 9, Skoplje 4, Sarajevo 5, Kragujevac 4, Varaždin 2 razreda. V dravski banovini imajo po en pomožni razred: Moste, D. M. v Polju, Trbovlje, Šoštanj in Celje. V ostalih banovinah imajo po en pomožni razred: Kumanovo, Vranje, Subotica, Petrovgrad, Smederevo, Kastav, Gospić.

Kakor je razvidno iz te statistike, korakamo v tem pogledu pri nas še zelo počasi. Strokovno učitelstvo, plemenito in širokogrudno odpira srca, na državnih in vseh poldiurnih činiteljih, kakor tudi na plemenitih zasebnikih pa je, da odpro roke.

Danes je prispelo na kongres že mnogo gostov iz raznih krajev države, predvsem iz onih, kjer se nahajajo šolske ustanove za defektne deca. Med ostalimi je dospel predsednik združenja, min. inspektor g. Veljko Lj. Ramadanić, ki je upravitelj zavoda za slepe v Zemunu. Danes je tudi že zboroval upravni in nadzorni odbor ter določil točen dnevni red za jutrišnje skupščino. Na dnevnem redu skupščine so poleg običajnih organizacijskih poročil predavanja naših odličnih strokovnjakov pedagogov. Tako bo predaval vseučiliški profesor dr. Šerko o agniziji in apraksiji (o motnjah v spoznavanju in o motnjah v dejanjih), ravnatelj ljubljanske gluhoonemnice g. Grm bo predaval o studiju fonetike, nastavnica pomožne šole v Ljubljani gdca Lebarjeva o otroku v pomožni šoli in nastavnik zavoda za slepe v Zemunu g. Mastić o aktualnih problemih našega specialnega šolstva in nalogah združenja. Jutri ob 10. dopoldne se skupščina nadaljuje.

Otrok pod vozom

Celje, 22. avgusta

Davi okrog 7. ure sta krenila Ludvik Ravšar in petletni delavec sinček Peter Lipovšek z Zgornje Hudinje pri Celju po državni cesti proti mestu. Šla sta obirat hmelj. Hodila sta po desni strani ceste. Ravšar je nesel v levo košaro, z desnico pa je držal malega Petra.

Na Spodnji Hudinji ju je dohitel težek, z desno obložen voz. Ko je vozil tik mimo nju, se je Ravšarjeva košara obesila na polanik voza. Ravšar je hotel košaro takoj sneti, pri tem pa je potegnil Peterčka za seboj. Otroek je tedaj padel pod voz. Zadnje kolo je šlo čez eni in mu zdrobilo koleno in kolk. Neki avtomobilist, ki je privozil slučajno mimo je odpeljal dečka v bolnišnico. Vsaka pomoč pa je bila zaman, deček je proti poldnevu izdihnil.

Strel za tatovi je gospodarju raznesel puško

Litija, 22. avgusta.

Na posestvu Jožeta Benegalije v Šmartnem pri Litiji so imeli preteklo noč precej razburljiv dirinjak. V hišo so se priplazili neznanj tatovi, ki pa so jih domači še o pravem času začutili, da niso utegnili priti na svoj račun. Pri tem je 38-letni gospodar segel po staro lovsko puško, ki so jo hranili pri hiši. A ko je hotel skozi okno ustreliti za bežečimi neznanji, mu je strel raznesel cev in mu precej poškodoval levo roko. Danes se je moral Benegalija zateči v ljubljansko bolnišnico po pomoč.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

prilodno Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Domače vesti

*** Svečanosti za 100-letnico rojstva Simona Jenka**, ki so se vršile preteklo nedeljo v Podreči, so po zaslugi prireditelne odbora in njegovih vnetih sodelavcev doslej prav lep uspeh in bo zaključni račun po vsej priliki izkazal tudi čedno vsotico čistega dobička. Kakršna ustreza opravljenemu delu. Kakor nam poročajo iz Mavčič, namerava odbor za proslavo obrniti ta denar v prid Prosvetnemu domu, ki ga mislijo graditi. Med ostalimi, ki so s svojim delom največ pripomogli Jenkovemu slavu do uspeha, so bili študentje s Sorškega polja. Kakor je to že navada pri nas, je med temi študenti mnogo pridnih, talentiranih, a obenem siromašnih fantov, za katere pomeni študij težko zmogljivo žrtvo. Zaradi tega bi bilo vsekakor bolj v duhu Jenkovega življenjskega dela, če bi odbor vsaj del čistega dobička uporabil za nekaj skromnih podpor najpotrebnejšim med njimi. Kakor upamo, bi bila takšna ureditev računov tudi častnemu odboru po volji.

*** Obisk poljskih zdravnikov.** Pred nekaj dnevi je prispelo v Beograd 6 poljskih zdravnikov, odposlancev zdravniškega društva v Varšavi, ki studirajo sistem in organizacijo zdravstvenih zadrug v Srbiji in v vojvodinskih vaseh. Poljski zdravniki so si ogledali v Vojvodini zdravstvene zadruge v Starem Svcu, Dobrem polju in Novem Sadu, potem pa so obiskali zdravstvene zadruge v Šumadiji. O sistemu in delovanju naših zdravstvenih zadrug so se zelo pohvalno izražali ter zatrjevali, da bodo skušali naše vzore praktično izvesti v svoji domovini. Iz Šumadije so se poljski zdravniki vrnili spet v Beograd, od tam pa odpotovali v Sarajevo in Dubrovnik.

*** Velik uspeh novinarja-jugoslovenskega rojaka v Ameriki.** V Newyoriku je dobil novinar Josip Čižek, rodom iz Trebinja, novinarsko nagrado Pulitzerjeve ustanove. Ta ustanova služi napredku moderne žurnalistike v Ameriki in se njene nagrade smatrajo za največje priznanje novinarskega dela. Josip Čižek, sin bivšega sodnega svetnika, je studiral domov v Trebinju, v Banjaluki in Sarajevu, kjer je med svetovno vojno dovršil trgovsko akademijo. Takoj po vojni se je podal v Ameriko in dovršil v Newyoriku visokošolske študije. Sodeluje pri mnogih važnih ameriških listih in tudi pri »New York Timesu«. Nagrada, ki jo je prejel, znaša 1.500 dolarjev. G. Čižek bo baje še letos krenil na potovanje po Evropi in bo obiskal tudi svojo staro domovino.

*** Svetovno potovanje skavtov.** V Zagreb je prispela skupina francoskih skavtov, ki je del 20 članske skavtske ekspedicije, namenjene na pešpot po vsem svetu. Ta ekspedicija se je podala na pot januarja 1932 in je prehodila že Francijo, Belgijo, Holandsko, Dansko, Nemčijo, Avstrijo, Švico, Italijo, Španijo, Maroko, Afriko do Senegala, Alžir, Tunis in Egipt. Od tam pa se je podalo osem skavtov v Ameriko, 8 v Rusijo, 4 pa so zaostali, ker so se bili poškodovali na napornem potovanju. Oni, ki so namenjeni v Rusijo, potujejo preko Zagreba in Beograda v Sofijo in Varno, potem pa preko Rumunije in Poljske v Rusijo. Tam se bodo sestali s skupino, ki bo na povratku iz Amerike prehodila Sibirijo, Kitajsko in Japonsko. Iz Rusije bodo vsi ekspedisti za letali odpotovali v Pariz. Skavti potujejo po svetu zaradi tega, da bi filmali življenje skavtskih organizacij v vseh delih sveta. Filme snemajo za veliko filmsko podjetje Paramount. Skupina, ki je prispela v Zagreb, je posnela že okrog 13.000 in filma. Ekspedicijo vodi Leon Sabaudian, ki je star 30 let in ima za seboj že 39.000 km pešhoje. Skavti so ostali v Zagrebu le kratke čase in potem krenili proti Beogradu. Na dan prehodijo redno po 45 km.

*** Zbor vseh bivših pomorskih.** Ob priliki kongresa Jadranske straže v Ljubljani bo 8. septembra v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti I. zbor vseh bivših oficirjev in mornarjev naše vojne in trgovske mornarice. Zbor, ki je dosejal edinstven te vrste v naši državi, je nujna posledica obupnega stanja našega pomorstva. Ker so prijavitelji kot govorniki naši pravi pomorski strokovnjaki, pomorski kapetani in bivši mornariški častniki, se bodo vsa vprašanja razpravljala zgolj strokovno. Zbor prireja ljubljanska Mornarska sekcija JS. Začetek zbora, ki je dostojen vsakomur, bo ob 15. Podrobnosti bodo pravočasno objavljene v dnevnem časopisu.

*** Sestre Kolašice!** 1. september se bliža. Naš dan je to, ko se bomo zbrale ob spominskem knežjem kamnu na Poljani pri Prevaljah. Korško ljudstvo nas kliče, ki z iskreno vnueno pripravo velik ljudski tabor in bo igralo slavnostno igro Franceta Brenka: »Poslednje ustoličenje«. To bo spominjski dan, posvečen našim sestram in bratom onstran meje. Pridite v narodnih nošah! Pošljite svoje zastopnice, ki se bodo vpisale v spominsko listino, kalera bo vzidana v knežji kamen na Poljani. Sestre v Mežiški dolini vas pričakujemo!

*** Beograjski trgovski naraščaj brez šole.** Na obnem zboru odbor beograjskih šol za trgovsko mladino se je v velikem obžalovanjem poročalo, da je v Beogradu nad 4.000 trgovskih vajencev, a da jih hodi v šolo samo 1.357. Poročilo pravi, da se doberšen del trgovcev ne zanima za šolanje svojih vajencev in jim obisk šole celo preprečuje. So celo trgovci, ki ob sprejemu vajenca zahtevajo, da njegov stari ali varuhi ne bodo reflektirali na šolski obisk. Nekateri trgovci sploh ne sprejmejo učenca, ki bi hotel v šolo.

*** Dela za veliko razstavo »Naš Jadran«** se bližajo zaključku. Razstava, ki bo v okviru letošnjega jesenskega ljubljanskega velesejma od 5. do 16. septembra, bo po vsebini obsegu in bogastvu ena največjih doslej prirejenih razstav v naši državi. Poleg pregleda delovanja Jadranske straže, nam bo razstava podala zgodovino pomorstva na Jadranu, orografijo in geografijo, meteorologijo, jamarstvo, živalstvo, rastlinstvo, narodne noše in običaje, pomorski promet, tujski promet, razvoj in pregled naše vojne mornarice, moč naše trgovske mornarice, slikarsko umetnost v zvezi z našim morjem in gospodarstvo na Jadranu. Vse to pa bo izpopolnjeno z veliko razstavo živih morskih rib. Da bodo obiskovalci mogli primerjati morske ribe s sladkovodnimi ribami, bo v velikem podzemnem bazenu tudi razstava živih sladkovodnih rib. Uprava ljubljanskega velesejma je poskrbela, da bo tudi zabavni del razstave najzanimivejši in v duhu našega Jadrana.

*** O podaljšanju sezone zračnega prometa** so razpravljali v Zemunu predstavniki civilnega in vojaškega zrakoplovstva, društva za potniški promet in zastopniki oblasti. Po prejšnji odločitvi bi morale biti ustavljene redne zračne proge 31. t. m., stavljeni pa so bili predlogi, naj bi se zračni promet podaljšal še za 14 do 20 dni. Konferenca se ni sprejela sklepa, ker je podaljšanje sezone zračnega prometa odvisno od subvencije, ki jo bo država odobrila Aero-klubu.

*** Nezgoda nemškega letala v Zemunu.** V torko popoldne se je na zemunskem letališču pripetila nezgoda nemškemu potniškemu letalu, namenjenemu v Atene. Letalo ni bilo sposobno za nadaljevanje poti in so takoj iz Berlina zahtevali novo letalo, ki je že prispelo v Zemun in prineslo potrebne dela za popravilo. Potniki so prenočili v Zemunu, naslednje jutro pa so nadaljevali pot v Atene.

*** Promet na Dunavu je spet normalen.** Nizko vodovje Dunava je, kakor znano, povzročilo velike preglavice prometu velikih mednarodnih potniških parnikov. Parniki so prihajali z velikimi zamudami in na nekaterih odsekih je promet nekaj časa tudi počival. Ker pa se je sedaj vodovje znatno zvišalo in je na novosadskem sektorju doseglo že 153 cm nad normalo, je promet spet normalen.

*** Akcija za prehrano severne Dalmacije.** V Šibeniku so zborovali predstavniki raznih organizacij in ustanov ter razpravljali o akciji za prehrano siromašnega prebivalstva severne Dalmacije, kjer je suša v toliki meri škodovala letini, da ljudje poljmi preti huda lakota. Beda preti tudi ribičem, ker je zabranjen uvoz rib v Italijo in so letos zaslužili ribiči na dan komaj po 7 do 10 Din. V primorskih krajih pa živi okrog 10.000 ribičev, ki imajo okrog 30.000 družinskih članov. Na zborovanju so bili sprejeti razni predlogi, ki bodo predloženi na merodajnih mestih.

GOSP. A. BERNIK

NAJ SE OGLASI PRI SVOJI FIRMI, DA SE OBUVARJE NEPRILIK.

*** Ustavljen je javna dela.** V zadnjem času se ustavlja razna javna dela zaradi pomanjkanja kreditov in ponekod tudi zaradi tega, ker delavci ne dobivajo redno svojega zaslužka. Tako se je zgodilo zdaj, da durmitska cesta v Črni gori še ne bo tako kmalu dovršena, da bi bila morala biti že letos julija izročena prometu. Most na Tari tudi še ni dovršen. Okrog 200 delavcev podjetja, ki izvršuje ta dela, je nehalo delati, ker že več ko 2 meseca niso prejeli svojega zaslužka. Ko so bile izčrpane vse zaloge živilskega skladišča, ki ga je ustanovilo podjetje, in ker nove zaloge niso prišle, so delavci zahtevali izplačilo zaostalega zaslužka. Ko so dobili odgovor, da podjetje nima denarja, so ustavili delo. Delavstvo se je obrnilo za posredovanje na državne oblasti.

*** Županske nepravilnosti v Petrogradu.** Pred tedni je bil odstavljen predsednik občine v Petrogradu (Velikem Bečke-reku) Djuro Berberski. Proti njegovemu nasledniku pa se je dvignila v občinskem odboru močna opozicija in prejšnji župan Berberski mu ni hotel izročiti županskih poslov. Tako je novi župan sprejel županske posle v odsotnosti svojega prednika. Ugotovilo se je tedaj, da je prejšnji župan neke važne spise odnesel iz občinskega urada. Ko so ga pozvali, naj vse vrne, je nekaj stvari res vrnil, marsikaj pa je še zadržal. Ker ponovnim pozivom ni ugodil, je mestna policija izvršila v njegovem stanovanju preiskavo. O izidu preiskave ni bilo izdano nobeno obvestilo, napovedana pa je posebna preiskovalna komisija novosadske banke uprave. Med pristajki bivšega in novega župana se vodi ogorčena polemika.

*** Kongres mesarjev in klobasičarjev v Zagrebu** bo v dneh od 2. do 3. septembra. Računajo, da pride do 400 zastopnikov mesarske obrti in industrije iz vse države. Tudi v Sloveniji je živahno zanimanje za kongres, ki ima važno nalogo, da postavi temelje trdnjši, enotnejši organizaciji. Glavni kongresni dan bo 2. septembra. Predsednik G. Rosenberg bo poročal o pomenu kongresa, o ustanovitvi kongresnega odbora in o prišlini strokovni organizaciji G. Windjeher ml. iz Novega mesta bo poročal o davčnih vprašanjih in javnih bremenih. Zvečan tajnik g. Ivo Zan iz Ljubljane bo poročal o vzgoji mesarskega naraščaja in o strokovnem šolstvu. Sledila bodo še poročila o zadržanosti mesarske in prekajevale obrti in o zavarovanju obrtnikov. Kongres bo dalje razpravljal o dobavah vojski, javnim zavodom in ustanovam. Udeleženci si bodo ogledali tudi vzorne naprave mesarske industrije v Zagrebu in okolici. Na kongres so vabljene zastopnice iz češko-slovaške, bolgarske, poljske, švice in iz drugih držav. Za kongres izide lepa spomenica o razvoju mesarske obrti in industrije v naši državi. Poverjenik kongresa za Slovenijo je Ivo Zan, Ljubljana, šolski dnevnik.

*** Novi grobovi:** V Metliki je umrl v lepí starosti 70 let g. Ivan Trampuš, trg. in posestnik. Ugodnega moža bodo jutri ob 9. sprejeli k večnemu počitku. — V Ljubljani je nezgodna usoda zadela družinico uradnika g. Anta Gnidovca, ugodnega športnega in prosvetnega činitelja. Bolezen je ugonobila srčno ljubljenega edinka Tončka. Hgijl je že v 4. razred vadnice, Kdor ga je poznal, ga je vzljubil. Zal mu ni bilo sojenje, da bi bil dalje v radost svojima roditeljema, s katerima sočustvuje širok krog znancev in dobrih prijateljev. Tončka bodo danes ob 16. popeljali iz bolnišnice mrtvašnice k Sv. Križu.

*** Za sleparskim trgovskim potnikom.** Iz raznih krajev po Koroskem in Gorenjskem, tako z Mute, s Prevalj in z Jezerkega, je policijska uprava v Ljubljani prejela ovadbe, da hodi po deželi neki mlad trgovski zastopnik, ki slepari preproste ljudi s tem, da jemlje naplaciila na lažne naročbe. Mož se predstavlja za zastopnika trdnice Henrik Podprečan, manufakturni trgovina na Miklošičevi cesti v Ljubljani, ki pa v resnici ne obstoji. Gre za nekega 24 letnega Jožefa P. z Dončke gore v šmarnskem srezu, ki ima po vsej priliki že več podobnih kriminalnih potegavčin za sabo.

*** Izmišljeni roparji.** Občinska uprava Gornje Jabotičiste je uradno sporočila, da se po gorovju Solunski glavi med Velešom in Skopljem klati oborožena razbojniška tolpa. To se je razglasilo po vseh bližnjih občinah in živ krst se ni upal na Solunsko gozdje. Bilo pa je vendar čudno, da so kljub krvočlnim razbojnikom prav pridno zahajali tja gor vsi prebivalci iz Jabotičista, ki so večinoma Arnavti. Naposled se je izkazalo, da je bila vest o razbojnikih enostavno izmišljena. Na Solunski glavi je namreč obilo robdnic in planinskega mahu, kar se zelo dobro prodaja v Skoplju. Da bi se obranili obračev iz drugih občin, so Arnavti izmišlili razbojnike in tako oplašili vse druge občine.

*** Krvna osveta in otmica.** Pred nekaj meseci sta se sestri Duša Mehmetovića iz Okračnice na Kosovem poročili s sinoma kmečkega bogataša Zečira Iljazovića v Bajgori. Pogodili pa so se sedaj, da Zečir da Dušo za ženo svojo hčer Nišo, najlepše dekle daleč naokoli. Ko je Duš zahteval izvršitev objube, se je stari Zečir upiral, ker je mislil, da bo mogel hčer drugam zelo drago prodati. Zato ta njegova sinova, Dušova svaka, povabila Dušo, naj pride in skrivaj odvede Nišo. To se je zgodilo in Duš je s svojim bratom, odpeljal Nišo na svoj dom. Stari Zečir pa se je maščeval. Nekaj dni pozneje je ustrelil Dušovega brata in pobegnil v gozdove. Zadeva ni bila prijavljena sodišču in begunec je po posredovalcih stavil Dušo predlog, da mu plača 52 turskih lir od kupnine za ubitega brata, če se odpove krvni osveti. Duš je denar sprejel, Zečir pa se je sam ovdal oblasti. Dušo pa po pogodbi ni bila sveta in ni opustil misli maščevanja. Na svoj dom je povabil Zečirjevega sina Huseina. Ta je prišel nič hudega sluteč, zadnji dan mlade pa ga je Duš ustrelil, baš ko je nosil vrečo pšenice v kaščo. Tudi Duš se je sam javil orožnikom.

*** Prva slovenska zasebna enoletna trgovska šola.** znaní »Christofov zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15. vpisuje. Najstarejša, najbolje obiskana! Lastno, najmodernejše novozidano poslopje, najnižja šolnina. Odlični uspehi, skrb za službe. Zahtevajte pojasnila, slikave prospekte.

*** V sončno Dalmacijo cenem 4 dnevni izlet:** v Split, Trogir, Šibenik, Sinj in na Hvar; vesela trgatav grozdič; cel vlnograd za izletnike! Podobna pojasnila pošlje uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica 2.

*** V Rajhenburg in Zagreb — dva dneva za 55 Din s posebnim vlakom.** Pojasnila pošlje uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica 2.

*** Pl slabi prebavi, slabokrvnosti, ehujšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščanj na koži, tvorih uravnava »Franz Josefova«** voda izobno toli važno delovanje črevesa. Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. broj. 15.485 od 25. V. 1935.

*** Obledel obleke barva v različnih barvah in pisira tovarna JOS. REICH.**

Iz Ljubljane

u— Učencem državne vadnice. Zberite se danes ob 15. uri na šolskem dvorišču, da bomo sprejeli našega drugega Tončka Gnidovca na njegovi zadnji poti. Prinesite s seboj cvetje in posujte Tončka zadnje bivališče! — Ravnateljstvo drž. učit. šole.

u— Otroci počitniške kolonije v Mednem se vrnejo v Ljubljano 27. t. m. z vlakom ob 16. uri. Starši, pridite po otroke na kolodvor! V nedeljo 25. t. m. pa pridite vsi na prijeten popoldan v Medno, ki vam ga bo pripravila vašša deca. Dobrodošli tudi prijatelji te dece in naši stari kopalci.

u— Vsi bivši pomorski se pozivajo na važen članski postanek, ki se bo vršil v soboto 24. t. m. ob 20. pri »Šestici«, Tyrševa cesta!

u— Ljubljanska drama je začela z rednimi skušnjami in pripravila veliko uprizoritev Sofoklejevega »Kralja Cedipa« na letnem gledališču v Tivoliju. Premiera je predvidena za soboto 7. septembra. Ker rabi pri tem delu večje število statstov, prosti uprva vse one, ki bi hoteli sodelovati pri tej predstavi, da se javijo v petek 23. t. m. ob pol 20. v dramskem gledališču pri prof. Josipu Šestu, ki režira to delo.

u— Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča vse g. člane, da se pričnejo z dnem 23. t. m. odpirati trgovine ob 2. popoldne Uprava.

u— Redni letni občni zbor Filharmonične družbe z običajnim dnevnim redom bo v ponedeljek dne 9. septembra ob 18. uri v Hubadovi dvorani.

u— Počitniška kolonija Mestne občine, ki letuje v Poljanah nad škofjo Loko, se vrne v Ljubljano v soboto 24. t. m. ob 12.26. p. Starše opozorjamo, da pridejo na kolodvor po svoje otroke.

u— Za izlet planincev v Dubrovnik na kongres Zveze planinskih društev in s tem zvezanimi zleti v planine črne gore, dobijo udeleženci objave za 75% odnosno 50%, znižano vozno ceno v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4, kjer se sprejemajo prijave najdalje do ponedeljka 26. t. m. Odhod izletnikov bo v soboto, dne 31. t. m. Mogoče so naslednje varijante: Zjutraj z brzovlakom ob 4.19 na Sušak in z ladjo do Dubrovnika; ali zjutraj ob 4.10 proti Liki ter od Splita dalje z ladjo; ali v soboto 31. t. m. ob 20. z brzovlakom do Splita ter naprej s parnikom do Dubrovnika. Podrobne informacije daje pisarna SPD.

u— Društveno potovanje na dunajski velesejem v septembru. Kot posledica nedavno zaključenih turističnih konvencij med Avstrijo in Jugoslavijo bo vozil 5. septembra prvi kompenzacijski izletniški vlak iz Beograda na Dunaj. Tega izleta se lahko udeležijo tudi interesi iz Ljubljane na ta način, da se odpeljejo v četrtak, 5. septembra, z brzovlakom ob 20. do Zilkega mosta, kjer se potem priključijo izletniškemu vlakcu za Dunaj. Izlet na Dunaj traja pet dni, od 5. do 10. septembra. Voznja Ljubljana—Dunaj in nazaj Din 302.— v III. r., Din 400.— v II. razredu. Poleg vseh znamenitosti Dunaja in dunajskega velesejma, si bodo izletniki na povratku ogledali tudi Semmering. Avstrijski vizum je brezplačen. Povratek 10. septembra zvečer. Lahko se naroči tudi ves aranžman na Dunaju. Prijave in informacije pri »Putniku«, v Ljubljani, za nebotičnikom, najkasneje do 26. t. m.

u— Vprašanje. Prejeli smo: Kaj name, rava ukreniti Društvo posestnikov novih hiš glede odmere plačevanja šolnine za dijake, ki naj jo plačajo posestniki novih hiš. To glede na večerajnji članek »Vprašanje šolskih taks.« — Posestniki nove hiše.

u— V mestni klavnici se bo jutri ob 15. prodajalo na prosti stojnici prašičje meso po znatno nižini ceni.

u— V tujem sukunjtu je šel na izprehod. Zadnji čas so v Ljubljani izredno pogoste tatvine rabljene obleke. Stvari, ki visijo na kljukah v predsobi, obleka, ki jo odložiš na bregu, kadar se greste kopat, sukunji, ki ga gospodinja zjutraj med iztepanjem obesi na hodniku — vse pride prav množici nepoklicanih rok, ki so na them neprestano na delu. Nekateri podjetnejši tatovi so odprli cele trgovine za nakradeno obleko in delajo prav dobre kupčije — saj jim gre ves izkupiček v čisti profit — nekateri skromnejši pa krađejo samo za lastno potrebo. Ti so prav gotovo deležni mnogo bridkejšje usode kakor njihovi velikodušnejši tovariši. Nič ni namreč bolj riskantnega, kakor je, ukrasti sukunji in potem hoditi po svetu v njem. Tako je te dni neki uradnik OUZD naletel na ulici na mladega človeka, ki mu je prišel nasproti v sukunji, katerega so mu bili pred kratkim odnesli iz pisarne. Ko je uradnik neznanca ustavil, od kod in kako, je ta začel pripovedovati neko pravljico o tem, da je sukunji kupil pri Figovu od nekega svojega znanca, ki je takrat nudil na prodaj še drug sukunji temnorjave barve. Na policiji, kateri je bil mladi popotnik izročen, pa se je izkazalo, da je v resnici tudi temnorjavi sukunji višel v pisarni OUZD, da pa je oba ukradel on sam. Fanta so izročili sodišču.

u— Cela kolekcija vitrihov. Ko smo zadnjič zabeležili aretacijo sedlarskega pomočnika Ivana Kosirnika, smo med drugim poročali tudi, da so našli pri njem »celo kolekcijo vitrihov«. Kakor smo bili naknadno opozorjeni, je policija v resnici našla pri njem en sam vitrih.

Iz Celja

e— Štefan Štrašek t. V. sredo je umrl na Cankarjevi cesti 4. po daljšem trpljenju v 86. letu starosti bivši čevljarški mojster in trgovec g. Štefan Štrašek. Po kojniki je bil zaveden Slovenec in značajan mož. Kazal je svoje narodno prepričanje neustrašeno tudi v hudih časih pred vojno. Skoro 60 let je bil samostojen obrtnik in trgovec. Pri njem se je izučilo okrog 60 učencev. Bil je soustanovitelj Sirovinske zadruge čevljarjev ter je več let načeloval tej in čevljarški zadrugi. Bil je najstarejši član bivše Čitalnice. Letos 2. junija je obhajal 55letnico erečnega zakona s soproggo gospo. Ano. Znan in splošno priljubljen je v mestu kakor v širšem stanovskem krogu užival visoko spoštovanje. Zapušča vdovo hčerko Štefanijo in sina Milana. Pogreb bo ganes ob 16. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Pokojniku bo ohranjen časten

Sprehod okrog semiških gor

Ker so gorenjski kraji večmanj prenapolnjeni, sem se to pot odločil, da krenem v Belo Krajino.

Se en dolgi predor in evo ga v zelenju tite — Semič. Tako prisojnega kraja še zlepa nisem videl. Raz postajo že se nudi bajen razgled tja doli preko položnega gričevja v prostrano dolino. Daleč na obzorju se dviga spet drugo gričevje, ki ga je vidno zgolj v konturah, ker ga odeva sopara. Domišljaš da zres pred seboj široki morski zaliv, ves v zelenem in sinjem, ki ga le tu in tam prepregajo bele lise vzvalovane od morskoga toka. To so ceste, ki se vijejo daleč tja proti onostranskemu gričevju in ki se spet skrijejo, da se za gozdom nanovo vzpenjajo, čedanje ožje, dokler se povsem ne izgube.

Vlak sopiha dalje svojo pot; mi pa sedemo na voz, ki nas popelje po novi cesti v vijugah vedno niže po pobočju. Na desno in levo v zamišljenem zalivu in daleč tja v ravni smeri zrem bele cerkvice. Pravkar potrkavajo semiški fantje v farnem zvoniku, vabeči vernike k nedeljski maši.

Sonce se s svojimi žarki bohotno upira na razgreto zemljo. Ki nas dosepno, kamor smo želeli, vidim vse široko pobočje do vrha hribovja posejano z zeleno trto, ki jo vsak trenutek za hip prekine v soncu se lesketajoča zidnica, — nebroj zidanic. Na desni strani se razprostirajo široke njive z debeljačo (koruzo), s krepkem (krom

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24 Tel. 23-24

Danes ob 4, 7 in 9 1/4 zvečer

Llane Hald

v filmu

Roman ene noči

Dopolnilo: Morske živali Jadrana

spomin, ugledni družini izrekamo iskreno sožalje!

e— Sočani! 1. septembra bodo priredili koroski rojaki v Prevaljah velik narodni tabor. Postavili bodo knežji kamen in z mogočno ljudsko igro na prostem pokažali najslavnejši del naše preteklosti. Dolžnost Sočanov in Sočank je, da ta dan pohitimo v čim večjem številu v obmejno Korosko. Odpeljemo se zjutraj iz Celja s posebnim vlakom in se vrnemo zvečer. Voznja stane tja in nazaj samo 30 Din. Še zlasti pozivamo članstvo iz Sočanja in Šmarja, da se udeležijo velike manifestacije. Vodi nas bo naš senor Lužnik. Prijave do ponedeljka popoldne pri Janku Filiju, trgovcu, Dečkov trg 4.a.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilms »Na otoku« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— 95 letnico rojstva obhaja ustanovitelj mariborske reševalne postaje g. dr. J. Urbaczek. Včeraj so mu gasilci privedli bakljado.

a— 50 letnico rojstva obhaja te dni ravnatelj tukajšnje splošne bolnišnice g. dr. Frice Vrečko. Čestitamo!

a— Zavrnjena pritožba. Pritožbo g. Jožeta Rožeta, glavnega poverjenika »Pri vredne zadruge za uzajemno pomagajev«, poslovalnice v Mariboru, zoper kazensko obsodbo o prepovedi nadaljnjega poslovanja, izrečeno po mestnem poglavarstvu v Mariboru, je kr. banska uprava zavrnila in v prvostopni odločitvi potrdila.

a— Putnikovo 10.dnevno potovanje v Nemčijo. Za kompenzacijsko potovanje v München, Nürnberg in Bavarske Alpe (Garmisch-Partenkirchen itd.) vlada ia, redno zanimanje. Celokupni stroški znašajo z Jesenic do Jesenic v II. raz. 2.885.— dinarjev in v III. razredu 2.450.— Din. za oseo. V ceni je vračunana odlična prehrana, prvostopni hoteli, vse avtomobilske vožnje, vstopnice itd. Davčna potrdila ni, so potrebna. Za osebne potrebe se lahko dobi registermarke po zelo znižani ceni (potni list se mora predložiti vsaj 4 dni prej). Vse informacije, prijave, register, marke itd. pri PUTNIKU v Mariboru, t. 21.22, Celje tel. 119 in Rogaska Slatina telefon 1.

a— Pik muhe je povzročil smrt 10letne posestnikove hčerke Jožete Krojčeve v Vozeku pri Sv. Marjeti ob Temnici, ki je podlegla zastrupljenju krvi.

Šahovski turnir

Ljubljana, 21. avgusta

Danes je bil prost dan in so odigrali prekinjene partije. Milan Vidmar, ki je prekinil s Savičem v nejasni poziciji, je v nadaljevanju zrtvoval kvaliteto, zau-pajoč, da bo v končnici nadigral nasprotnika. Manever se je v resnici posrečil. Savič bi moral ob količjak dobri igri doseči remis, ni pa bil v končno kos Vidmarju in je podlegel. Prek je imel nasproti šiški ob prekinitvi nekoliko boljše pozicijo, kar pa spričo dobre igre šiške v nadaljevanju ni zadostovalo za zmago in se je partija končala z remijem. V prekinjeni partiji s Sikoškom je imel šiška premoč kmeta. Pri nadaljevanju se je izcimila pozicija, kjer bi vsako forsiranje spravilo šiško v slabšo pozicijo in se je zato zadovoljil z remijem. Ciril Vidmar je imel sicer nasproti Saviču močan napad na kraljevsko krilo, zaradi neenakih lovcev pa bi moral biti partija remis, kar je pokazalo nadaljevanje. Vidmar pa je ponudil remis odločil in je zaradi lahkomiselnosti igre prišel v položaj, kjer bi lahko Savič izsilil zmago. K sreči Savič ni našel pravih nadaljevanja in je bila partija remis.

Stanje po IV. kolu: Milan Vidmar 14 inž, Prek 12, Matvejev 11½, Preinfalk 11, Sikošek 10½, Ciril Vidmar 9½, Savič 9, šiška 8.

V finalu so doslej neporaženi M. Vidmar Prek in Matvejev, odkateri Vidmar in Matvejev sploh še nista izgubila nobene partije. Jutri se srečajo v V. kolu: šiška—M. Vidmar, Matvejev—inž. Prek, Savič—Sikošek in Preinfalk—C. Vidmar.

pirjem) in fažojem (fižolom). Ljudstvo je sila prijazno, stari in mladi pozdravljajo, ko jih prehitevamo, ne da bi se ozirali za teboj, kakor je to, recimo, v navadi v Kranju in Kamniku »Ferbec« je tu malo. V prijaznem hotelu pri Dergancu si dobro postrežen, saj si za 250 Din preskrbljen za celih deset dni! — Tu smo se ustavili. Ker se pa tu po stari krščanski navadi pred koncem maše ne dobi nič pod zob, smo tudi mi pohiteli v bližnjo farno cerkev.

Vse hiše v Semiču so lične in čeprav je kraj, kakor se bere na tabli, vas, je tu vendar več tržkih kakor vaških hiš.

Po maši smo pohiteli na zasluženji zajtrk. Nu, in kosilo je obstojalo — to za naše gurmane — iz ocvrtih, pečenic pišk v obari. Da smo to količino primerno zalivali z belim in rdečim semičanom, — je razumljivo, saj pa tudi liter stane samo pet dinarjev!

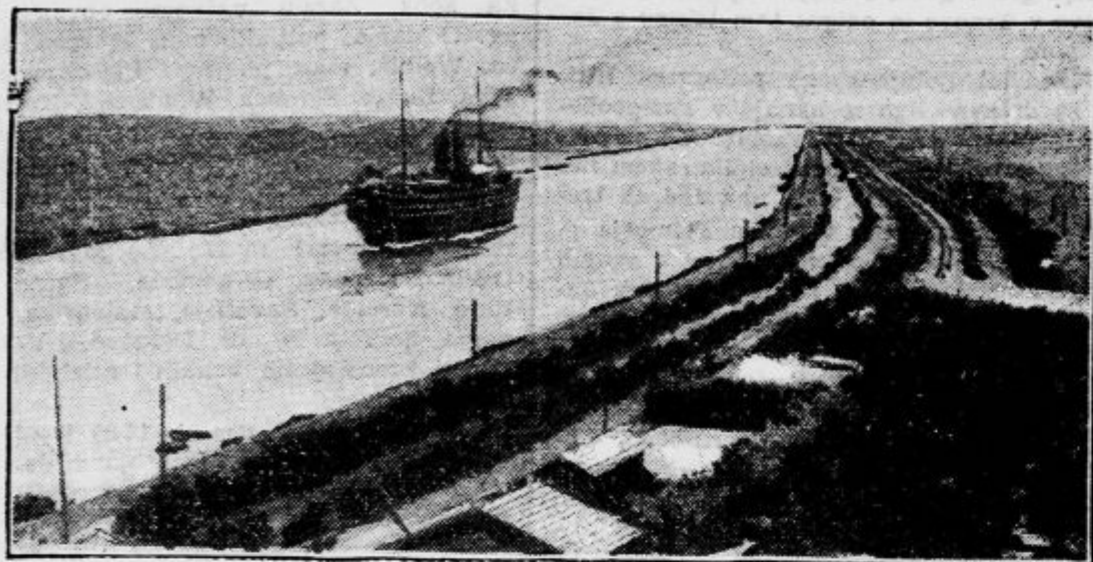
Popoldne smo se vzpeli v vis do zidance naše gostiteljice. Te idile pa ne morem več opisati, ker mi manjka za to primernih besed, skratka: bajno in prestno je bilo popoldne sredi težko obložene trte pred zidanic na klopek okrog mize in žlahtne pijače. Saj!

Pod noč nas je spet Bulovčev

Ob Sueškem prekopu

Vojna z Abesinijo, sreča za delničarje Sueškega prekopa – Italija je poslala skozi prekop ogromno število prevoznih ladij

Ladja na vožnji skozi Sueški prekop

Najsi povzročila vojna nevarnost med Italijo in Abesinijo neštetim ljudem in diplomatskim krogom še toliko skrbi, to je gotovo, da imajo drugi spet veliko razloga, da si zadovoljno manejo roke. To so v prvi vrsti akcionarji različnih vojnih industrij in akcionarji Družbe Sueškega prekopa poleg premožnih drugih velikih in majhnih pridobitnikov. Ob Sueškem prekopu, kjer je v normalnih časih drugače precej tiho, vlada od letošnjega februarja dalje pravi živzav. Računajo, da je v tem času plovilo že najmanj dvesto italijanskih prevoznih ladij skozi prekop proti Vzhodni Afriki in večina teh ladij je šla tudi skozi prekop nazaj. Vsako krat pa je treba plačati za prehod ogromne vsote v zlatu, ki silovito krepki blagajne prekopne družbe. Njene akcije neprestano rasejo.

Spočetka so Italijani pošiljali v Vzhodno Afriko pred vsem fašistične milicije in delavce, sedaj pa se množijo prevozi rednih čet. Ko pristanejo par-

niki v kakšni laki ob prekopu, ne sme nihče izmed moštva na kopno, razen manjših oddelkov, ki oskrbujejo pod nadzorstvom častnikov nakupe. Tudi na ladje ne sme nihče razen prav zanesljivih italijanskih državljanov, ki prebivajo tod kot priseljenci. Ob takšnih postankih pa prihaja vedno do bolj ali manj navdušenih manifestacij italijanskih priseljencev, do prepevanja fašistične himne in vzklikov duceju.

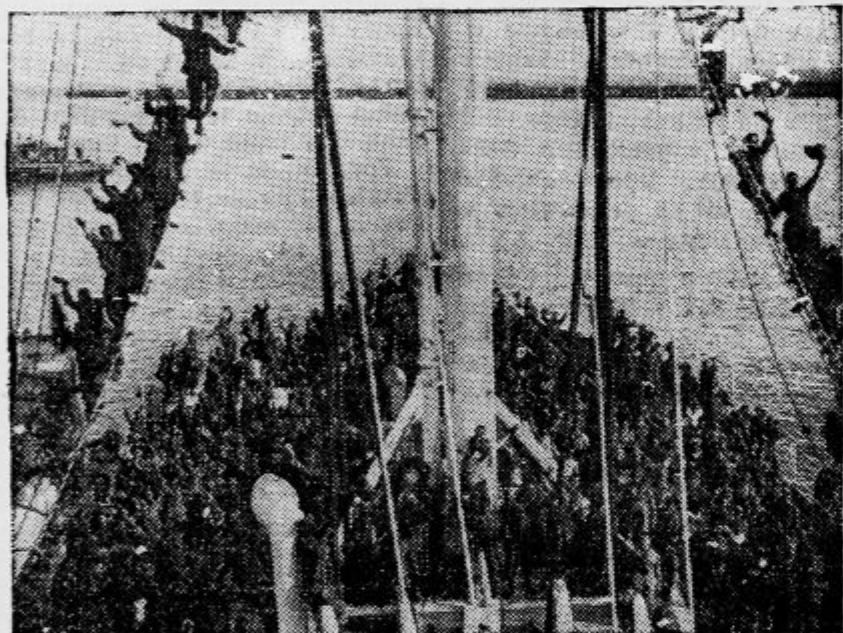
Italijani so v ostalem spremenili pristanišča ob prekopu v zbirališča vsakovrstnih stvari, ki jih potrebujejo za vojno v Abesiniji. Velikanske množine živil, sadja, zelenjave, krompirja, moke itd., se kopičijo ob nabrežjih in neprestano nakladajo ter dopolnjujejo. Domačini imajo na ta način velike dobičke, tem bolj, ker se vsako naročilo takoj plača z zlatimi funti in se cene tudi neprestano dvigajo. Mnoge pridobitne panoge imajo ta čas svojo veliko konjunkturo. Tako je nastala v Suez velika trgovina z ameriški tovornimi

avtomobili, ki jih odpravljajo dalje v Masauo in druga italijanska pristanišča v Vzhodni Afriki. Tja gredo tudi velikanske množine cestnega gradbenega materiala, posebno asfalta. Parniki, ki plujejo proti Daljnemu Vzhodu, odkladajo municijo običajno v Portu Tewfik, odkoder jo potem s čolni spravljajo dalje proti jugu.

Da se ob takšnem forsiranem prometu pojavlja pomanjkanje prevoznih sredstev, je razumljivo. Neki dobavitelj tovornih avtov ni mogel n. pr. dolgo časa dobiti dovolj ladij, da bi mu jih prepeljal v Eritrejo in Somalijsko, čeprav je ponujal štirikratno normalno prevoznino. Italijanska križarka, ki je že leta stacionirana v prekopu, se je spremenila sedaj v skladišče kuriva in v reparaturno ladjo. Svetilniški parniki in barki, ki so počivale že od konca svetovne vojne brez dela v Aleksandriji, so mahoma prišle spet v rabo.

Eritrejska in somalijska pristanišča niso v stanju, da bi zmogla velikanski promet, ki so mu postala nenadoma cilj. Zgodi se, da morajo čakati do vrha napolnjene ladje cele tedne na morju pred Masauo, ker tovara ni mogoče takoj odložiti. Neki norveški parnik, ki je bil natovoren z bukovim lesom, je čakal na ta način n. pr. cele štiri tedne, potem mu je zmanjkalo vode in živil, pa je odplul v Aden, kjer je tovor odložil, da pridejo Italijani pozneje sami ponj. Neki drugi parnik je prispel z dragocnim gradbenim materialom in senom. Gradbeni material so hitro iztovorili, za seno pa ni bilo na razpolago dovolj ne ljudi ne prostora. Parnik je nekaj časa čakal, potem pa so vse seno enostavno pometali v morje in odpluli. Velikanske vsote gredo v izgrubo tudi na ta način, da blaga, ki se rado kvari, ne morejo spraviti pod streho. Velik tovor sladkorja so morali odložiti na prostem poleg velikega tovara cementa. Ponoči je bilo kakor iz škraba in se je vse ozemlje tam okrog spremenilo v kašo iz sladkorja in cementa. Tudi za delavce ne dobe stanovanj. Prenočujejo v masah na prostem, na tovorih blaga in vrečah. Da jih na ta način mnogo oboli, je pač umevno.

Z navdušenjem odhajajo v Afriko

Dva tisoč italijanskih vojakov odhaja iz Napolija z ladjo »Ganges« proti Vzhodni Afriki. Mladina je, kakor kaže slika, polna navdušenja za lepo vožnjo

Umetnostni zgodovinar – tat

Grof ukradel cerkven zaklad

Pariška policija zasleduje organizatorja velikega vloma, ki se je izvršil pred kratkim v zakladnici katedrale v Pampeluni na Španskem. To je italijanski grof in umetnostni zgodovinar José Ovide della Motta. ki je svoje dejanje izvršil v družbi svoje prijateljice, nekega Italijana Papiella in treh španskih draguljarjev, ki so jih že prijeli, dočim je grof pobegnil in se mudi ta čas menda v Parizu.

Vlomilec se je na svoje dejanje pripravil dve leti in to na skrajno prevečan način. Pred tem časom se je naselil v Pampeluni, kjer si je znal pridobiti zaupanje vsa navarskega plemstva in cerkvenih dostojanstvenikov. Te si je pridobil posebno s svojim poznavanjem zgodovine cerkvene umetnosti. Pod prevezo, da hoče napisati knjigo o zakladih pampelunške katedrale, je imel za vsak čas, celo ponoči, prost vstop v zakladnico katedrale in je fungiral tudi kot vodnik tujim ljubiteljem umetnosti, ki

so obiskovali mesto. Tako je počasi natančno proučil vsak kos v zakladnici in je razmislil svoje pomagale.

Ob pričetku prejšnjega tedna so našli zjutraj vrata v zakladnico odprta. Takoj so tudi ugotovili, da manjkajo najdragocenejši predmeti in da je vlomilec moral biti le človek, ki je natančno poznal kraj in dragocenosti. Najprej je bil namreč odprl železno skrinjico, v kateri so bili ključki od vseh omar. Delati je moral zelo komudno, nekoliko ur, kajti na tleh so našli veliko število cigaretnih ogorkov. Vzel je in zavijal samo dragocene kose iz zlata in draguljev, takšne stvari, ki jih ne bi mogel prodati in ki so imele nepristne kamne, pa je pustil na mestu. Ko je padel sum na grofa della Montto, je bil ta preko hribov in dolin. Potem šele so zvedeli, da si je mož v Italiji, v Rimu, Milanu in Florenci, že ponovno prisvojil cerkvene dragocenosti.

Letalo brez ropota

»Daily Herald« poroča, da se je Aircraft Companyji v Bristolu posrečilo zgraditi letalo, pri katerem je ropanje motorja in propelerja tako omejeno, da ga iz višine 1600 m ne bo več slišati. To je najmanj hrupni aparat, kar so jih imeli doslej, njegovo ropanje ni večje nego pri najmodernejših luksuznih avtomobilih. Graditelji so že pred kakšnimi desetimi leti odkrili svojo metodo, ki omejuje motorni hrup na minimum, a šele sedaj so imeli možnost, da jo uresničijo. Novo letalo bo imelo brzino kakšnih 500 km na uro in bo tehtalo samo 750 funtov. Kakor poroča omenjeni list, bo družba že prihodnje leto spravila veliko število teh letal na trg.

Titulacije v Perziji

Iranski šah je odredil, da morajo njegovi državljani opustiti vse nepotrebne in klečoplasne naslove in nagovore, ki so jih doslej uporabljali v obilni meri proti vsakemu višjemu. Odslej naj prijatelja ali znanca nagovore z »agoc«, gospodom, ministru gre nagovor »junab ali«, ki so ga dajali doslej najmanjšim uradnikom. Šah sam pa reflektira zase na nagovor »ala hazrat« (veličanstvo).

Pred vodo bežijo

V svojem dolgem teku je začela Rumena reka zopet prestopati bregove in poplavlja zemljo. Silovitost toka je takšna, da neprestano trga bregove in ruši jezove. Ker so imeli v teh krajih zadnjih 40 dni za 67 cm padavin, ni verjetno, da bi vode začele kmalu upadati. Poplavljenost ozemlje obsega približno 6000 kvadratnih km.

V Južnem Hopeju strašno gospodari reka Han. Poplavlja je doslej nad 500 človeških naselbin in porušila kakšnih 30 tisoč hiš. Učinila je vso letošnjo na poljih v bližini svoje struge. Zaradi tega je v opustošenih krajih pritisnila lakota. Okoli 400.000 beguncev je zbežalo na griče, plezalo na drevesa in strehe, kjer jih ni dosegla voda. Že več dni se ti nesrečniki hranijo samo z drevesno skorjo, drugega nimajo.

Število beguncev v provinci Honan cenijo na 1.700.000 duš. Vlada je sicer pokrenila velikopotezno pomožno akcijo, kljub temu pa umirajo ljudje trumoma, ker ni mogoče lajšati bede sproti kakor nastaja.

Najbolj ljubka kopalka

letošnje kopalne sezije v Franciji. Fotografirali so jo na peščini v Ollonnu

Vampirji v londonskem živalskem vrtu

Londonski zoološki vrt je te dni prejel nenavadno pošiljko: večjo skupino zapadno indijskih vampirjev, ki žive od krvi živih bitij, torej tudi od človeške krvi. Vampirji pa ne sesajo krvi svojih žrtev, marveč samo punktirajo njih kožo in srkajo kapljice krvi, ki se nato poredijo in rane. Vampirji so pri svojih napadih tako oprezní, da žrtve niti ne zaznajo njih početja, če spijo. Vampirje te vrste imajo doslej samo v Londonu in nikjer drugje v Evropi. Zaradi varnosti so določili živalim za bivališče stekleno omaro.

Kravji pastir – ameriški pismar

Will Rogers, ki se je ubil v Kanadi z enookim letalcem Postom, je bil kaj nemavaden človek. V začetku je bil kravji pastir, potem se je pridružil potujočemu cirkusu, kjer se je produciral kot metalce lasa. Pred zaključnim trikom je moral vsak artist opozoriti publiko na težave svoje produkcije. Rogers je bil moč skopih besed in je moral nekoč vskočiti za svojega tovariša, ki je zbolel. Storil je to, kakor se mu je zdelo najprimernejše. In zgodilo se je čudo: poslušalci so mu tako pleskali, da se je ravnatelj cirkusa zavzel zanj in ga nastavljal kot konferencierja, ki je z vmesnimi opazkami navduševal publiko. Tako se je razvil Rogers v presenetljivo kratkem času iz neznanega artista v nadvse priljubljenega gospostorja dnevnih zanimivosti, ki so prijale masi. S pristno ameriško odkritostjo, a tudi humornostjo je komentiral s par besedami dnevene dogodke. Tako je postalo na moža pozorno neko newjorsko uredništvo, ki ga je angažiralo za delo pri listu.

Za bajno visok honorar je zdaj Rogers pisal glose k dnevnim dogodkom. Njegovi sestavki so bili kratki in jedrnatí, obsegali so največ do petnajst vrst, v njih pa je našel povprečni Američan vse, kar je prijalo njegovemu okusu. Ko se je udomačil radio, so angažirali Rogersa pri njem in moč je postal v kratkem času znan širom Amerike. Njegova popularnost je bila tolikšna, da so se politiki potegovali za njegovo prijateljstvo. V zadnjih letih je Rogers sodeloval tudi pri filmu. Tragična smrt ga je zatekla v 55. letu.

**Čitajte tedensko ravljo
ŽIVLJENJE IN SVET**

Lep skok v tleh

V Birchingtonu (Kent) na Angleškem si dame iz boljše družbe krajšajo čas in utrjujejo vitko linijo telesa s tekanjem in skakanjem v spremstvu hrtov

Tekoče meso

Ima vso hranilno vrednost ter je velikega praktičnega pomena

V čumajskem poljedelsko-kemičnem zavzemnem zavodu so že dalj časa poskušali izdelati meso v tekoči obliki in se je to naposled posrečilo. Tekoče meso po no-

vi metodi se da z vrelo vodo takoj pripraviti kot mesna juha, dalje ga je mogoče kakor sardelno pasto mazati na kruh in uporabljati za vsakovrstne jedi. Kakor poročajo, je to meso daleč nad različni mesnimi ekstrakti, ki so le priporoček za izboljšanje okusa in ne kakšno živilo.

Poizkusi so pokazali, da ohrani tekoče meso vso svojo hranilno vrednost in si cer v posebno krepki obliki. Imelo bo velik pomen kot dietetska hrana za bolnike, za turiste, otroke in vojake. Način, kako ga spreminjajo v tekočino je strogo tajen. V kratkem prične obratovati tovarna, ki ga bo pridelovala v velikih množinah in ga spravljala kot neko vrsto konserv na trg. Meso v tekočini se drži baje silno dolgo.

NEKAJ ZA VSE

Črevesje ima dvojno funkcijo: prebavno in vsrkalno. Zelo občutni in črevesni sok morata jed najprej raztopiti (prebaviti), potem jo pa črevesna sluznica, posebno v tenkem črevesu vsrka in povede v krvni obtok.

Danski zdravnik dr. Lindahl trdi, da so solze zdrave, ker vplivajo antiseptično in tako rekoč pometejo človeški obraz.

Naša kri je rdeča zavoljo svojega hemoglobina, ki zavzema 13 odstotkov njene mase.

Demanti v italijanski vzhodni Afriki

»Giornale d'Italia« poroča iz Mogadiscia, da je italijanski stotnik Frantini, član prostovoljnih čet v Vzhodni Afriki, odkril 150 km od abesinske meje v Udduru demantno polje. Javil je odkritje pristojni oblasti, ki je že odposlala v Uddur strokovnjake, da ocenijo vrednost najdišča.

Radio v cigaretni dozi

Na letošnji radio razstavi v Londonu lahko vidiš dva svojevrstna ekstrema: velikanski aparat v stekleni omari in miniaturni prejemnik, ki se da namestiti v cigaretnico. Oba izuma zbujata mnogo pozornosti in ju obiskovalci razstave zvedavo ogledujejo.

A NEKDOTA

Ko so predsedniki vlade švehli pripovedovali, da bo narod gnetil časnike, odkar je vsepovsod radio, se ta odvrača na svoj znani preprosti način: »To pa ne ne! Ljudje bodo vedno naročali časnike. Antene vendar ne morejo razrezati na kosčke in jo obesiti že veste kam«.

VSAM DAN ENA

»Za božjo voljo, kje pa je tukaj voda?«
(»Everybody's weat«)

Meddržavna šahovska olimpijada v Varšavi

Prvo pismo našega posebnega poročevalca šahovskega mojstra Vasje Pirca iz Varšave — Borba 20 držav na šahovnicah — Naši v začetku slabo odrezali

Varšava, 18. avgusta

Ze na vožnji v Varšavo, ki smo jo opravi skupaj z avstrijskim, madžarskim in francoskim moštvo, smo izvedeli, da bodo v sestavi moštve precejšnje spremembe. Španija in Norveška sta udeležbo sploh odpovedali. Tako je bilo vsaj mogoče da 20 sodelujočih držav igra med seboj po normalnem turnirskem sistemu. Avstrijci so prišli brez močnega Beckerja, Francozi brez dr. Bernsteina, Madžarom manjka A. Steiner.

Nastanjeni smo skoro vsi v Sejmovem hotelu; to je oficijelni hotel poljskega parlamenta in z njim v istem posloplju je hotel okrašen z zastavami vseh sodelujočih držav. Po hodnikih povsod veliko življenja in vrvenja; slišijo se vsi svetovni jeziki. Menda so sploh vsi gostje hotela šahisti, vsi nosijo olimpijski znak v gumbnici.

Dr. Aljechin

Ignamo v varšavskem Oficirskem kazinu, ki je ves preurejen za šahovske tekme. V pritličju ima celo poseben poštini urad za nas. Telefonska in telegrafska poročila gredo neprestano na vse strani, do Buenos Airesa in do Moskve. Več dvoran je preurejenih v restavracijo, ki prehranjuje udeležence olimpijade.

V veliki igralni dvorani ni prostora za vseh 40 desk, kolikor partij je vedno v teku. Štiri moštva igrajo zato v straneh dvorani. Vsaka država ima pri vsakem svojem igralcu svojo zastavo, seveda je še vedno veliko pomanjkanje prostora, tako da se igralci komaj kretajo v svojem ograjenem kvadratu. Za vsak match je postavljena samo po ena dolga miza. Tako gledalci ne morejo posebno dobro zasledovati vseh partij in kvečjem 20 se jih more nabrati okoli ene partije. V Varšavi je kljub temu zelo živahno. Saj je igralcev samih z rezervnimi vredstvi, potem še nekaj desetih rediteljev in zelo mnogo novinarjev, gledalci pa nam včasih tudi skoro »držijo ravnotežje«.

Tehnična organizacija olimpiade, ki stoji pod vodstvom mojstra Przepiorke, je v splošnem brezhibna. Imamo vsi posebne nove šahovske ure najmodernejšega tipa, nove bloke za pisanje partij itd. Vsi rezultati se objavljajo sproti na posebni des-

Dr. Vidmar

ki, povrh pa še izhaja vsak dan opalografiran Bulletin z vsemi rezultati, važnejšimi partijami in razglas turnirskega vodstva.

Slab start našega moštva

Ko to pišem se končana tri kola olimpiade. Za nas so potekle izredno nesrečno. V prvem kolu, v petek zvečer, smo imeli za nasprotnike slabe Danke. Dr. Vidmar in jaz sva bila še zelo utrujena od poti, zlasti, ker v petek radi raznih otvoritvenih slavnosti ni bilo časa za počitek. Konferenca vseh naših igralcev je zato spoznamno sklenila, da prvi dan pavzira dr. Vidmar. Jaz sem igral tako na prvi deski z danskim prvakom Andersenom. Kot črni sem prišel v damskem gambitu v nekoliko težko pozicijo, ki pa sem jo le kmalu popravil. Takoj pa sem nenadoma spregledal izgubo dame za dve lahki figuri, s prav grobo napako. Pozneje mi seveda vse prizadevanje ni nič več pomagalo in sem se moral kmalu vdati. König je na četrti deski z veliko lahkoto porazil Soerensena, ki je imel že po 20 potezah trdnjavo in figuro manj. Kostić je na drugi deski silijski kot beli lepo premagal Enevoldsen. Zrtvoval je kvaliteto za napad, ki je hitro prodr. Dr. Trifunović na 3. deski je proti Nielsenu stal v holandski partiji dolgo časa slabo, v končnici pa je njegov nasprotnik tako popustil, da bi bil naš mojster še kmalu dobil. Po prekinitvi pa je partija v soboto le še končala remis, ker je bila Trifunovičeva prednost premajhna. Zmagali smo torej samo 2½ : 1½, mogli smo računati na precej višji rezultat.

Najvažnejši match prvega kola je bilo sicer srečanje Češkoslovaške in Zedinjenih držav. Borba je bila zelo ogorčena, tako da so bile po štirih urah vse partije prekinjene. V soboto pa so, kakor je bilo že po stanju pričakovati, Američani visoko zmagali 3 : 1. Flohr je z majhno težavo re-

Flohr

miziral s Fineom, ki iz taktičnih vzrokov igra na prvi deski za Ameriko. Marshall in Opočensky sta remizirala, Kupchik in Duke pa sta porazila Reyfira oziroma dr. Treybala. Duke je igral svojo partijo izredno lepo. — Madžari so igrali z Angleži. Bilo je tudi pričakovati visoke zmagane dobro razpoloženi Madžarovi, pa so Angleži žilavo še rešili nekaj partij in pogledli samo z 1½ : 2½. Lilienthal, ki igra iz taktičnih vzrokov na drugi deski, je remiziral s Thomasom kljub kmetu več. — Avstrijci so preprečevalo porazili Švicarje s 3½ : ½, Švedi še huje Rumune 4 : 0. Pri tem je treba še pripomniti, da najboljši rumunski igralec Erdelji radi taktike igra celo na četrti deski! — Dobro so se prvi dan držali eksoitni gostje, Palestinci in Argentinci. Prvi vodijo proti Italiji z 2:1 in eno prekinjeno partijo, drugi imajo izgleda, da dosežejo s Poljaki neodločen rezultat. Preostala partija tega matcha med Poljakom Najdorfom in Argentincem Plecijem bo namreč menda končala z zmago Plecija. Najdorf je prekoračil čas in ima

sedaj razsodišče, v katerem je tudi dr. Vidmar, posla s partijo.

Usodna borba z Avstrijci

Se slabše se nam je godilo večeraj v drugem kolu. Za nasprotnike smo imeli Avstrijce, ki so menda pač favoriti olimpiade. Dr. Vidmar je kot beli prišel proti Grünfeldu sicer na prednost, v časovni stiski pa je ni popolnoma izkoristil in partija je končala remis. Jaz sem se boril s svojim starim težkim nasprotnikom Spielmannom. Kot črni sem v damskem gambitu prinesel dobro teoretično novost, pozneje pa sem, še vedno utrujen, s par slabimi potezami dovolil nasprotniku napad, ki je zelo hitro prodr. Tudi Kostić se je boril nesrečno. Z Eliskasesom je kot beli v damskem gambitu spregledal figuro. Dobil je zanj sicer tri kmete in se herojsko držal do končnice, končno pa je le podlegel. König je po mirni igri remiziral z Müllerjem. Prost je bil dr. Trifunović. Avstrijci so torej zmagali s 3 : 1 in se tako revanžirali za svoj poraz v Pragi proti nam 1. 1931.

Vasja Pirc

Važen je bil v drugem kolu match Madžarska-Cheškoslovaška. Partija med L. Steinerjem in Flohrom bo sedaj menda končala remis, dolgo časa je bil Flohr popolnoma izgubljen. Lilienthal je porazil Opočenskoga, Havasi in Reyfir ste remizirala, Madžar Rethy pa je izgubil s Poljanom Švedi so porazili Angleže 2½ : 1½. Senzacija je bila na drugi deski zmaga Thomasa nad Stoltzem. Zedinjene države so komaj odpravile Argentince z 2½ : 1½. Fine je celo izgubil z Graumom. Pri matchu Poljska-Danska, ki je končal 3 : 1 za Poljake, je imelo zopet posla razsodišče, ki je prisodilo Tartakowerju točko proti Andersenju, ki je prekoračil čas. Palestinci imajo izgleda, da visoko porazijo Irce.

Srečanje s Fineli

Tudi v današnjem tretjem kolu s Finsko nam ni šlo predobro. Dr. Vidmar je proti Böcku v španski partiji nekoliko riskantno žrtvoval kmeta in bo trdnjavo končnico izgubil. Jaz sem z Raasmussenom, ki se je v damskem gambitu zelo pazljivo bral, dosegel kljub prednosti remis. Lepo pa sta zmagala dr. Trifunović in König. Trifunović kot črni nad Solinom v silijski partiji z 20 potezah. Trifunović je vso partijo zaigral zelo energično. König je kot beli v silijski partiji v napadu matiral Saloja. Tako smo zopet zmagali samo z 2½ : 1½.

Madžari so očitno v visoki formi. Danes so gladko nadvladali Američane. Ze sedaj vodijo z 2½ in bodo še povišali rezultat. L. Steiner je z lahkoto zmagal Finca, Lilienthal Marshalla. — Avstrijci in Poljaki so pokazali vzorno miroljubnost in remizirali vse štiri svoje partije. Stanje v matchu Švedska-Cheškoslovaška je še nejasno. Flohr bo najbrž porazil Stoltza, Lundin pa je premagal Opočenskoga, tako da bo morda match ostal neodločen. — Posebno zanimanje vlada seveda za partije svetovnega prvaka dr. Aljechina, ki igra v sicer nepremičnem francoskem moštvo.

Doslej je dr. Aljehin dobil dve partiji, z Ltvancem Mikenasom pa je kljub prednosti remiziral.

6 točk po treh kolic

Vodili bodo po treh kolic Švedi in Avstrijci z 8 točkami. Mi jih imamo 6, dve točki difference na začetku pa seveda še ne igra nobene vloge, tako da lahko še vse popravimo. Trenutno vsekakor nismo v formi. Danes zvečer se igra četrto kolo. Splošni vtis, ki so ga doslej dale partije olimpiade je, da se igra mnogo močnejše nego v dosedanjih olimpijadah. Veliko večino udeležencev tvorijo mladi igralci, med katerimi so bodo gotovo nekateri izkazali kot izredno nadarjeni.

Vasja Pirc

Poskusna rekvizicija vozil in vprežne živine na Goriškem

Kakor poročajo italijanski listi, bodo vojaške oblasti v kratkem v milanskem, neapelskem in videmskem vojaškem sektorju izvedle poskusno rekvizicijo vseh vozil in vprežne živine. Ta poskusnja bo imela svrhu, da se praktično preizkusi delovanje rekvizicijskih organov in se dožene stanje prometnih sredstev, ki bi se v primeru dejanske mobilizacije zares rekvirirala.

Poskusno bodo rekvirirali vprežno živino, vse vrste vozov in avtomobilov. Hkratu bodo vpoklicani v vojaško službo tudi vsi civilisti, ki imajo neposredno opravka z rekviriranimi vozili in živino, tako šoferji, vozniki itd. Poskusna rekvizicija se bo po malem izvršila po vsej državi, intenzivno pa v treh omenjenih vojaških sektorjih. Ker spada v videmski vojaški sektor tudi ozemlje goriške pokrajine, se bo tudi na Goriškem izvršila takšna poskusna rekvizicija. Za enkrat še ni znano, kdaj bodo oblasti pričele s poskusno rekvizicijo.

Nove pokrajinske tujsko-prometne ustanove

Pričetkom avgusta je bil v »Uradnem listu« objavjen zakonski dekret o novi ureditvi pokrajinskih organov za pospeševanje tujskega prometa. Ves tujski promet se postavi pod kontrolo ministrstva za tisk in propagando, ki tudi ustanavlja tujsko-prometne ustanove po posameznih pokrajinah. Nove ustanove sodelujejo neposredno s pokrajinskimi sveti za korporacijsko gospodarstvo, vendar so od njih neodvisne. Tudi pokrajinski odbor imenuje ministrstvo za tisk in propagando. Stalna mesta v teh odborih so rezervirana zastopnikom prefekta, pokrajinskega odbora za korporacijsko gospodarstvo, zveznega tajnika fašistične stranke, predsednika pokrajinskega upravnega odbora in podestata pokrajinskega glavnega mesta. V delokrog pokrajinskega odbora spadajo vse tujsko-prometne zadeve dotične pokrajine. Čeprav pa so odbori neposredno podrejeni ministrstvu, pokrajinskih tujsko-prometnih ustanov ne vzdržuje država, nego pokrajinski samoupravni organi, in sicer pokrajinski sveti za korporacijsko gospodarstvo, občinske uprave, ki pobirajo občinski davek na prenočišča, pokrajinske uprave, avtonomna tujsko-prometna podjetja in druge prizadete organizacije in korporacije. Prispevki so obvezni.

Vsekakor bodo nove tujsko-prometne ustanove znatno obremenjevale proračun pokrajinskih samoupravnih organov, vendar si splošno mnogo obetajo od njihovega delovanja za razvoj tujskega prometa v posameznih pokrajinah.

Drobne vesti

Protiletalske obrambne vaje civilnega prebivalstva so po uradnih poročilih potekle v miru in redu. Kakor znano, so se vršile od preteklega petka do nedelje v istrski, tržaški in pulski pokrajini. Povsod razen v Trstu so se omejili le na poskusne alarme, ki so jih vprižirali podnevi in ponoči. V Trstu pa so na raznih krajih vprižirali tudi navidezne požare in eksplozije plinskih bomb ter za navidezno reševanje angažirali gasilce in oddelke kidečega kri-

ta. Škodne vaje se bodo v določenih rokih vršile tudi v drugih pokrajinah.

L. Dorof:

V Puli je odredba občinske uprave, da se morajo do 3. septembra podreti vsi levi v centru mesta in premestiti na periferijo, izzvala med vozniki in kočijaži veliko vznemirjenje. Predvčeršnjim je »Corriere Istriano« objavil neko njihovo pismo, v katerem ostro protestirajo proti tej odredbi, češ da bi jih popolnoma uničila. Sprčo težavnega gospodarskega položaja si ne morejo postaviti novih hlevov in higijski predpisi zahtevajo že sedaj od njih zelo velike žrtve. Ker pa so prisiljeni izpolnjevati jih z vsjo rigoroznostjo, so njihovi hlevi v takem stanju, da v higijskem pogledu nikomur ne morejo biti nevarni. Zato bi bilo tudi najbolj primerno in pravično, da bi občinska uprava preklicala odredbo o odstranitvi hlevov iz mestnega centra.

Na Cerkijanskem se je v nedeljo mudil goriški pokrajinski tajnik fašistične stranke Luraschi. Bil je v Grahovem, v Nemškem Rutu in v Grantu, kjer je na vajah oddelek 62. legije fašistične milice. Po inspekciji je imel kratak razgovor z župnikom v Nemškem Rutu, ki mu je predložil težave, s katerimi se bori srenja. Tajnik Luraschi mu je obljubil, da bo interveniral pri goriškem prefektu Cimpaniju in skušal doseči, da se uredijo vsaj nekatere zadeve, ki najbolj težijo tamkajšnje prebivalstvo.

V Puli je te dni umrla mati reškega škofa msgr. Antona Sancina. Vzgojila je osem sinov v italijanskem irendističnem duhu.

V Dolenjem v Brjih se je pripetila nesreča 23letnemu delavcu Petru Kuku, ki je razkladal pesek z voza. Ko je skušal dvigniti gramozno trugo, je zaradi njene teže omahnil in si pri padcu zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v goriško bolnico.

V Trstu se je v torek pripetila nesreča delavcu Alojziju Uršiču, staremu 23 let. Pri delu mu je spodrsnilo, da je padel in si zlomil desno nogo. Iz pomorsko-tehničnega zavoda pri Sv. Andreju, kjer je bil zaposlen, so ga prepeljali v bolnišnico.

RADIO

Petek 23. avgusta

Ljubljana 12: Skladbe velikih mojstrov (plošče). — 12.45: Poročila, vrame. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Odlomki iz zvočnih filmov (plošče). — 14: Vreme, spored, borza. — 18: Mandolinistični sekstet. — 18.40: Nekaj zabavnih besed (F. Lipah). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, spored. — 22.10: Cvetke in naših in tujih logov.

Beograd 16.30: Koncertna ura. — 19: Plošče. — 20: Narodne pesmi. — 20.50: Plošče. — 21: Prenos iz Zagreba. — 22.20: Lahka glasba. — Zagreb 12: Plošče. — 20: Pevski koncert. — 20.50: Klavirske skladbe. — 21.30: Pesmi. — 21.30: Mandolinistični kvartet. — Praga 19.35: Godba na pihala. — 20.20: Klarinet in klavir. — 20.45: Zvočne slike. — 21.15: Orkester. — 22.30: Plošče. — Varšava 19.30: Pevski koncert. — 21: Simfoničen koncert. — 22.10: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 12: Orkester. — 15.40: Koncert na dveh klavirjih. — 16.15: Griegove skladbe. — 17.35: Pesmi. — 20.40: Simfoničen koncert. — 22.10: Lahka glasba. — 23.45: Plošče. — Berlin 20.45: Stiriročne klavirske skladbe. — 21: Orkestralni in violinski koncert. — 23: Iz Stuttgarta. — München 19: Plesni orkester. — 20.15: Spevoigra. — 20.45: Iz Stuttgarta. — 22.30: Plesna glasba. — Stuttgart 20.15: Spevoigra. — 20.45: Mešan glasbeni program.

Kulturni pregled

Zbornik za zgodovino osvobojenja

Češkoslovaška legionarska občina v Pragi izdaja že enajsto leto vsakega četrta leta zgodovinski zbornik »Naše revoluce« (v redakciji dr. Jeroslava Werstadta). Zbornik je, kakor kaže naslov, namenjen zgodovini češkoslovaškega osvobodilnega gibanja v tujini in doma. Če je Masaryk označil vojno 1914 - 1918 za svetovno revolucijo, velja to še tembolj za češko osvobodilno gibanje, ki je bilo s svojo mafijjo in inozemsko akcijo izrazito revolucionaren pojav. Čehi so neumorni v zbiranju gradiva o tem znamenitem obdobju svoje novejši zgodovine. V »Jutru« je bila že ponovno beseda o tem, zlasti v zvezi z memoarskimi spisi Jana Hajšmana o češki mafiji in s »Pamiatnikom odbojec«, tem edinstveno pomembnem muzeju češkoslovaškega narodnega osvobojenja. Zbornik »Naše revoluce« je važna izpopolnitev obsežne češke literature o vojni in o prevratu, literature, ki je izšla pri raznih čeških založništvih, zlasti pri »Orbisu«, »Činu«, »Melantrichu« in drugih. Če uvažujemo, da vsak letnik zbornika šteje okrog 480 strani predstavlja deset letnikov »Naše revoluce« skoraj 5000 strani znanstveno kritičnega odnosno memoarskega in referativnega gradiva o narodnem osvobojenju in z njim povezanih dogodkih v svetovni vojni. Tako se zbira material, ki ni važen samo za pokolenje, ki je sodelovalo v teh zgodovinskih bojih, marveč tudi za mlajši rod in še za daljnje prihodnje rodove. Če prijemamo ta zbornik s tem, kar imamo mi o naši narodni re-

voluciji (in imamo bore malo), vidimo, kako daleč nas prekaša češkoslovaški narod. Narod, ki je bil vedno ponosen na svojo zgodovino, ve zadostno ceniti zgodovinsko boro za osvobojenje in se dobro zaveda, kaj dolguje sedanjemu rodu in bodočim rodovom.

Četrtnetnik »Naše revoluce« je potemtakem vzgled, kako bi bilo treba delati pri nas.

Enajsti letnik obsega dva zvezka. V prvem zvezku je izšla obširna, dobro dokumentirana razprava Františka Martinka »Ruski manifesti v čeških deželah med svetovno vojno«, v drugem pa je glavni spis razprava Jozefa Kudele »Katoliki v osvobodilnem gibanju in o njem«. Slednje podaja podroben pregled vseh važnejših knjig in drugih publikacij, ki so jim izdali češki katoliki (mišljeni so seveda cerkveno zavedni krogi) med vojno in po vojni v zvezi z osvobodilno akcijo doma in v tujini. Pregled je objavljen in nazorno kaže mišljenje in delovanje katoliške cerkve med vojno in po njej. Ko se je odločevala usoda naroda. Poleg teh obsežnih prispevkov, ki dajejo zvezku poglavito vrednost, je izšlo v obeh številkah obilo drugih gradiva (spominov, korespondence, dokumentov itd.)

Posebno zanimiva so poročila o domači in tujih literaturi, ki se tiče vodilnih problemov svetovne vojne in osvobodilnega gibanja. Tu moramo zlasti omeniti referate o jugoslovnskih knjigah, ki jih piše že dolga leta eden izmed organizatorjev medvojne češke mafije Jan Hajšman. V prvem zvezku letošnjega letnika obravnava spomina

Franka Potočnjaka »iz emigracije« in Pupina znamenito knjigo »From immigrant to inventor«, pri čemer navaja tudi njen slovenski prevod »Od pastirja do izumitelja« v izdaji Vodnikovih družbe. V drugem zvezku poroča J. Hajšman o opisu Nikole Stojanovića »Jugoslovnski odbori« in Pere Slijepčevića »Naši dobrovoljci u svetskome ratu«. Vsa poročila kažejo referentovo globlje poznanje naših narodnih ter političnih prilik in neprilic, obenem pa predočuje; češkemu čitatelju to, kar je v teh knjigah posebno zanimivega ali celo pomembnega za splošne probleme svetovne vojne in za skupno osvobodilno akcijo narodov nekdanje Avstro Ogrske.

Češkoslovaški legionarji so močno delavni. Zbornik »Naše revoluce« je eden izmed hvalevrednih dokazov njihove skrbi za znanstveno zgodovino dobe, v kateri so sami imeli važno vlogo. Če omenimo še to, da so tudi v lepissimi literaturi izolirali posebno brazdo, znano pod nazivom »legionarska literatura« (lirika, drame, novele, romani), smo samo poudarili že iz prejšnjih izvajanj vidno kulturno pomembnost njihovega organiziranega delovanja.

—O.

Vladimir Nator objavlja v najnovejšem zvezku »Srpskega književnega glasnika« ciklus pesmi z naslovom »Putna kronika«. Pesmi izražajo pesnikove vtiske z nedavnega potovanja v Grčijo in Egipt in so zanimiv primer Natorjevega najnovejšega ustvarjanja, ki kaže še vedno velik pesniški polet, oblikovno pa se poglavlja v nekaj klasičen mir, v izraz zrelih in modrih pogledov na življenje. Razen tega prispevka vzbuja pozornost daljši odlomek iz knjige o Shakespeariju, ki jo pripravlja znani anglicist beograd-

ske univerze dr. Vladeta Popović. V socialno problematiko našega okolja posega razprava dr. Nikole Kostandinovića »Problem socialno slabih van privredjivanju«.

Casopis »Književni horizont«, ki ga izdaja v Zagrebu književnik Ladislav Zimbek, priložuje v pravkar izišlem 8/9. zvezku nagruje esej Iva Ladike »Kazalište i njegova kritika«. Pisec se zavzema za sodobno gledališče, ki bo ustrezalo širokim slojem, ne pa samo izbrancem. V tem smislu razglablja ideologijo in repertoar v gledališču, njegovo tehnologijo in odnos med gledališčem in filmom. Prihaja do sklepa, da gledališče zavisi od okolja, v katerem deluje in da mora to stalno upoštevati, dalje, da je v gledališču potrebno eksperimentiranje in slednjič: da je čisto napačno, če kdo vidi v filmu konkurenco gledališču. Izmed ostale vsebine omenjamo Klopčičev članek o slovenskem ameriškem pisatelju Ivanu Molku, čigar prozo »Lumberjak« prinašajo »Književni horizonti« v izvirnem besedilu. Jonkevo študijo o češkem pesniku Jifiju Wolkerju in konec Zimbekovega esaja »Kri za duha«. »Književni horizonti« so danes naš najzanimivejših zagrebških revij.

Louis Adamič, čigar panflet o Jugoslaviji je nedavno vzbudil ogorčenje naše javnosti, je dovršil nov roman »Grandson«, v katerem prikazuje usodo tretje generacije naseljenecv. Roman, ki izide pri založbi Harper, bo potemtakem nadejaljevanje »Smeha in džunglji« in je vreden pozornosti kot prispevek k vprašanju naših izseljencev v Ameriki.

Glas o »krisi knjigec«. Na pariški razstavi L. 1937. nameravajo dati knjigi posebno častno in vidno mesto. Nedavno so sklenili, da bo v ta namen zgrajena posebna »palata knjigec«, v kateri bodo razstavljali najlepši književni proizvodi kulturnih narodov. S

tem v zvezi je posvetil francoski pisatelj Fr. de Miomandre v »Les Nouvelles Littéraires« nekoliko vrstic glasovom o »krisi knjigec«. V plitvih slojih današnje družbe se širi še bolj plitvo mnenje, da je knjiga sprčo radia, novin i. t. d. izgubila svoj pomen in da je skrb za njo nesodobna. Francoski pisat, pravi, da sodi med liste ki ne vidijo v današnjem času ničesar, kar bi moglo nadomestiti knjigo. »Narobe, sem med onimi, ki mislijo, da ni nobena reč na svetu tako pripravnna in priročna kakor knjiga. Pomislite, koliko znanja obsega kubičen meter potiskanega papirja, če je bil dobro izbran! Kako malo prostora zavzema v stanovanju knjižnica v primeri z drugim pohištvom! ... Ne dajte se motiti po površnem videzu. Današnja kriza knjige je prav tako površen pojav kakor njeni izredni trgovski uspehi pred leti. Sedaj gre samo za to, da bi današnje stanje ne trajalo predolgo. Prav zaradi tega bo vse dobre ljudi razveselilo, da bo knjigi postavljen ne samo nekaj majhen razstaveni paviljonček, marveč podobno zatolčiče, kakor ga dobe obutev, petrolej, stroji: palača ...«

Zbiranje latinskih napisov na ozemlju Jugoslavije. V pravkar izišlem zvezku »Znanstvenega vestnika« poroča univ. prof. dr. B. Sarica o načrtu beograjske in zagrebške akademije, da zbereta in izdada dopolnila (suplemente) k znanemu berlinskemu zborniku »Corpus inscriptionum latinarum«. Naši suplementi bodo obsegali vse napise, ki so bili najdeni po l. 1902., ko je izšel zadnji Mommensenov dodatek. Začeli se bodo z Norikom in Gornjo Panonijo. Noriški napisi so že v tisku in prvi snopič kmalu izide. Za slovenske kraje sodeluje dr. B. Sarica. Ta mednarodno pomembna izdaja jugoslovnskih dopolnil h »Corpus inscriptionum« bo izvršena v okviru Mednarodne unije znanstvenih akademij v Bruslju.

W. E. Hintz:

Lepa žena, kdo si?

Marionin obraz ni v ničemer razodeval njenih misli, ko je obotavljala se rekla: »Rada bi vam samo nekaj povedala, gospod de Corsignac — nekaj, kar vas utegne spraviti v slabo voljo —!«

»Iz vaših ust? Nemogoče!«

»Da vidiva! Torej — od tega trenutka se neham udeleževati vaše igre proti Chestru Lynne!«

Smehljaj mu ni izginil z obraza. S počasnno, poudarjeno kretnjo si je pritisnil enočnik na pravo mesto.

»Vidim, da se izvolite šaliti, milostiva!«

»Verjemite mi, prosim, da mislim popolnoma resno, gospod de Corsignac!«

»Tako —?« Paulov smehljaj je postal zdaj vendar nekoliko grozeč. »To bi moral seveda obžalovati, lepa gospa! V takem primeru bi se čutil namreč prisiljenega, povedati hotelskemu ravateljstvu, da je navadna — ne, zelo nenavadna sleparka pod varstvom mojega imena izkoristila gostoljubje »Gigantic-Palacea« — in razen tega sem prepričan, da goji do vaše dražestne osebe tudi policijsko zanimanje, ki presega meje vljudnosti —«

»Ničesar podobnega ne boste storili!« mu je segla Marion v besedo.

Corsignac je pazljivo ogledoval svoje nohte. »Tako? — In kdo mi bo branil, lepa gospa?«

»Vaš lastni razum!«

»Hm — ne izprevidim, kako —«

Zdaj je bila Marion tista, ki se je pomilovalno nasmehnila. »Ali res ne izprevidite, gospod de Corsignac, da bo vašemu dobremu slovesu samo v kvar, če me zapro kot zloglasno pustolovko? Pomislite, da me že poldrugi dan predstavljate v hotelu kot svojo ženo. Ako se zdaj vaša prevara razve — in posebej, ako jo zve mister Lynne —«

Obmolnila je, ker je razločno videla, da so šle finančniku že te njene besede dovolj do živga.

Corsignac si je v borbi s samim seboj nejevoljno grizel brke, ki so zaradi tega izgubljali mnogo svoje prvotne lepote. Če je vse dobro premislil, je imela ženska, ki mu je sedela nasproti, na žalost prav — ali —

»Za zdaj ne govoriva o tem, Marion, da sem se okoristil z vašim sleparstvom«, je rekel nazadnje, meneč, da je našel izhod. »Povejte mi rajši, zakaj hočete nenadoma stavkati, milostiva!« Njegov način govorjenja ni postal niti za trenutek nevljuden, in Marion ga je nehote občudovala zaradi

tega. »Pripravljen sem vam dovoliti pri kupčiji z Lynneom čeden dobiček! Prosim torej —?«

»Moj sklep, da izprežem, je neomajen!« je brez obotavljanja rekla Marion. Corsignac je skočil pokonci. »A zakaj, povejte? Ko vam dam toli krasno priliko —«

»Zato, ker nečem! To naj vam zadostuje!«

Začelo se je s tem, da je sluga v prvem nadstropju, ko je hotel kmalu po petih pobrati gostom čevlje, da bi jih osnažil, pri svitu slabotne nočne razsvetljave opazil na klopi zraven vrat v dvigalo glasno smrččega moškega, ki ga je še zaradi tega posebno »bodel v oči, ker je bil napravljen v kockasto sportno obleko.

Sluga je odločno zbudil hrupnega spanca.

Jeremy Jerome je topo gledal okoli sebe, in precej časa je trajalo, preden se je spametoval.

Vraga — torej je bil na svoji nočni straži res zaspan! Kaj, če je bila lepa pustolovka, ki je pazil nanjo, porabila priliko in —!

A tedaj je v svoje razumljivo olajšanje zagledal lične večerne čevlječke pred vrati apartmana številka tri.

»M — da — to so posledice whiskeyja v vašem baru —« je rekel vrlemu slugi in se nerodno namuznil. Novec, ki mu ga je hkratu spustil v žuljavo roko, je za zdaj uredil zadevo.

To je bilo kmalu po petih. O pol devetih se je zgodilo nekaj dosti bolj mučnega.

Gospod poslovodja je pravkar stal za svojim pisalnikom in pregledoval knjigo za goste, ko se je pripodila po širokih stopnicah ženska postava v svileni pidžami, preko katere je bila ogrnila jutrnjo haljo z velikimi, pisanimi cveticami.

Poslovodja je nagrbnil obrvi. Takih maskarad niso v »Gigantic-Palace« nič kaj radi gledali — najmanj pa ob času, ko je večina gostov že prihajala k zajtrku.

»Milostiva —!« Z roteče povzdignjenimi rokami je planil ženski naproti. Yvonne Rimini mu ni dala priti do besede. Njen obraz, ki zdaj v svoji nenalikični prirodnosti nikakor ni bil tako zapeljiv kakor po umetni toaleti, je izražal breznegno razburjenost. »Okradli so me — okradli — to noč —« je spravila iz sebe, in očividno je ni baš malo mika, da bi se zatekla v dobrodejno omedlevice.

Poslovodja je glasno zaloputnil knjigo za goste. »Kaj pravite, madame?«

»Okradena sem — okradena —!« je vreseč ponovila Yvonne.

Poslovodja je odprl vrata v svojo pisarno. »Če smem prositi, madame —« Nekaj gostov je že vzdigovalo glave.

V pisarni je spremil razburjenko k naslanjaču in sedel njej nasproti.

»Torej okradli so vas, madame —?«

»Ali me še vedno niste razumeli?« je razdraženo vrnila vprašanje za vprašanje.

»Razumel sem vas — a hvala bi vam bil, če bi mi hoteli natančneje opisati vse okoliščine! Kaj so vam ukradli, in —«

»Bisereno ogrlico! — Dragoceno biserno ogrlico! — Snoči pri večerji je nisem imela na sebi — v soči sem jo pustila. Potem se nisem več spomnila na to — in zdaj — danes — ni o njej ne duha ne sluha!«

Poslovodja se je kar cedil globokega obžalovanja. »Lahko si mislim, kolikanj vas boli ta izguba, madame —«

»Ta izguba, ki mi jo bo seveda hotel nadomestiti, gospod!«

Skomig z rameni. »Na žalost —«

»Na žalost? — Kako to?«

»Madame — v vsaki sobi visi opozorilo ravateljstva, da je treba shraniti dragocenosti v hotelski zakladnici! Če niste ubogali našega dobromiselnega nasveta — potem seveda ne moremo odgovarjati za vašo izgubo!«

Spet je bila podoba, da bo Yvonne omedlela.

Poslovodja, ki je slutil škandal, je hitro vstal. »Prav tako samoumevno je pa tudi, da ne bomo opustili ničesar, da dobimo tatu in vaš lišp v roke! Tako obvestim nižjega policijskega komisarja —«

Tako govoreč je iztegnil roko proti telefonu, ki je živel na njegovi pisalni mizi trudapolno življenje. —

MALI OGLASI

Službo dobi

Vaška beseda 50 par, za danje naslova ali za sifro pa 5 Din. (1)

Frizerko

samoostojno, za novoodprti salon, želim za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestne«. 18083-1

Slaščičarskega pomočnika

perfektnega, sprejemnega izdelovalca najfinjšega peciva. Novak, slaščičarica, Murska Sobota. 18723-1

Postrežnico

gnažno in pošteno, ki zna kuhati, za nekaj ur dnevno, za Beogradom, ishem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18719-4

Službe išče

Vaška beseda 50 par, za danje naslova ali za sifro pa 5 Din. (2)

Brivski pomočnik

vse striženja in britja. Iše stalno službo. Naslov v podružnici Jutra, Maribor. 18723-3

Gospodična

Iše službo za Beograd k fini družini. Dobra kuharica, ljubiteljica otrok, zmazna jezikov. Do 25. septembra. Ponudbe na podružnici Jutra Jesenice pod »Inteligentna«. 18083-2

Dajenci (ke)

Učenca

zdravega, ne izpod 15 let, s primerno šolsko izobrazbo, sprejemnega v trgovino z mešanim blagom. Stanko Iščič, Misljinje. 18700-44

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Wertheim blagajno

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra, pod sifro »Wertheim blagajna«. 18703-7

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za šolarje

dobra in cenena oblačila si nabavite najbolje pri Proserkju, Sv. Petra c. 14. 51-6

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

25.

Mamica je takoj ugonila, kdo je bil storilec. Jakcu so navili uro in ga za kazen zaprli na hodnik, da bi se tam spokoril za svoje grozodejstvo. Seveda ga je samotna dolgočasila, in kmalu je jel gledati okoli sebe, s čim bi se pozabaval.

Sobe išče

Opremljeno sobo mirno in separirano, v sredini mesta, sprejemna takoj ali 1. septembra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mir«. 18717-33a

Obrt

izvrši ekspresno Matek & Mikč, Ljubljana — poleg butar štrudaj. 80-30

Entel-azur-plise

izvrši ekspresno Matek & Mikč, Ljubljana — poleg butar štrudaj. 80-30

Auto, moto

Vaška beseda 1 Din, za danje naslova ali za sifro pa 5 Din. (10)

Stanovanje

oddaj. Stanovanje oddam v Gosposki ulici št. 7, za 1. septembra. Pojasnila v trgovini Istotam. 18006-21

Enosob. stanovanje

s pritlikalnim oddam. Poslavlja se v trgovini Cerne, graveur, Kongresni trg 10, Ljubljana. 18008-31

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

s kuhinjo, ishem; kletno stanovanje izključeno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18701-31a

Dijalske sobe

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

2 dijaka

srednjošolske sprejme učiteljska družina (neposredna bližina realke in obrtne šole) v zelo dobro oskrbo in strogo nadzorstvo. Pomoč pri učenju. Naslov v vseh poslovalnicah. 18715-33

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobico

s posebnim vzhodom, center, oddam. Lahko vsa oskrba, kopalnica. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18732-33

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posodim 50.000 Din

na daljši rok v vlogi Ljubljanske kreditne na sigurno hipoteko z ugodno amortizacijo. Ponudbe pod »Amortizacija« na ogl. odd. Jutra. 18716-16

Posredujem denar

na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore Ljubljana

Gledališka 12, telefon 39-10

Za pismen odgovor priložite 3 Din v zamnalk. 206-16

Hranilno knjižico

Kmetke posojilnice v Ljubljani, tudi večjo vlogo, kupim proti takojšnjemu gotovini. Ponudbo prošim na ogl. odd. Jutra pod sifro »Realiziraj 35«. 18736-06

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za sifro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilno

na Gorenjskem, na zelo prometnem kraju, 2 velika vrta, 16 sob, takoj prodam za 350.000 Din. Naslov v ogl. odd. Jutra. 18031-19

2 pisarniška

prostora lepa, poleg sodišča, pritično, takoj oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Telefon«. 18731-49

Posest

Vaška beseda 1 Din, za danje naslova ali za sifro pa 5 Din. (20)

Parcelo

blizu 1000 m² za visokopratično ali enonadstropno hišo (vilo) pod Rožnikom, prodaja Zirovnik, Tavčarjeva ulica 6. 18202-30

Letovišča

Letovišče - izleti za mal denar avtoizlet na Grosoglazovo, vsak teden do konca septembra Villach - Oberdrauf - Heiligenblut - Lienz - Hermagor - Kranjska gora. Cena 300 Din. Informacije daje M. Juvan, Kranjska gora. 18088-39

Informacije

V oglasnem oddelku

Jutra

naj dvignejo:

Agilen potnik, 30. avgust, Biljanten zaslužek, Branjarja, Brez zadnikov, Bodonost, Boljši glasovir, Cena nizka, Din 50.000, Diskret 2, Dobro in poceni, Dobra moč, Dobro naložen denar, Ekstencija

100 uspehov na en oglas v „JUTRU“

GOSPE — ako želite, da vam zobje naglo zadobijo bleščeče beli sijaj...

KOLYNOS PASTA ZA ZOBE

Damske plašče za jesen

v veliki izbiri, in sicer: razne špricane sportne od Din 190.—, razne diagonalne trenčkoate, moderne od Din 360.— naprej, kakor tudi vse velikosti otroških in dekliških plaščev vedno na zalogi po najnižjih cenah.

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Za jugoslovanski patent št. 8640 od 1. maja 1931 na:

»PRIJAVA ZA PRIČVRŠČEVANJE ELASTIČNIH PREDMETOV NA TRDNIM PODLOGAM«

(»Vorrichtung zur Befestigung von elastischen Gegenständen an festen Unterlagen«)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenjene ponudbe na: ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ul. 2.

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopaket

I. POGAČNIK

Bohoričeva ul. št. 5

Lepa jabolka

že v zalogi pri Gospodarski zvezi Ljubljana, Tyrševa 29

IVAN TRAMPUŠ

trgovec in posestnik

nas je danes ob 8. uri jutraj po dolgem trpljenju, previden s tolažili svete vere, v 70. letu starosti zapustil. Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto 24. t. m. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalostni, Metlika št. 52, na pokopališču pri Sv. Roku.

V METLIKI, dne 22. avgusta 1935.

MARIJA, žena; IVAN, MIRKO, FRANC, sinovi,

in ostalo sorodstvo.

KJER JE NESNAGA, TAM JE BOLEZEN!

Ne enega ne drugega pa ni, če perete perilo v pralnem tekočem lugu

„PERICA“

Steklenica samo Din 4.—. Dobi se pri Vašem trgovcu ali v glavni zalogi:

R. HAFNER, Ljubljana VII, Celovška 61.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 0-10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin, Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

22. avgusta

Ljubljana 7, 763,4, 15,7, 90, 0, 9, dež, 1,9; Ljubljana 14, 763,3, 23,0, 49, 9, 2, —; Maribor 7, 762,5, 16,0, 80, W3, 10, dež, 2,0; Zagreb 7, 762,7, 18,0, 70, S1, 8, —; Beograd 7, 760,2, 17,0, 80, SE1, 10, —; Sarajevo 7, 763,2, 16,0, 90, 0, 10, dež, 9,0; Skopje 7, 761,4, 16,0, 90, 0, 10, —; Kumbor 7, 761,1, 19,0, 90, NE1, 6, dež, 30,0; Split 7, 759,7, 20,0, 70, NNE1, 6, dež, 2,0; Rab 7, 761,5, 19,0, 90, E3, 5, —; Rog. Slatina, ni depeše.

Temperatura: Ljubljana 25,0, 15,0; Maribor 16,0, 15,0; Zagreb 19,0, 16,0; Beograd 28,0, 17,0; Sarajevo 19,0, 14,0; Skopje 25,0, 12,0; Kumbor —, 18,0; Split 25,0, 17,0; Rab —, 16,0.

ŠOLSKE VESTI

Na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani bo vpisovanje v 1. razred 2. septembra, 2. do 8. razred 3. septembra od 8. ure naprej po programu, ki je nabit v veži poslopja. Repetenti in učenci z drugih zavodov se vpisujejo 4. septembra od 8. dalje pri ravateljstvu.

Državna meščanska šola na Viču pri Ljubljani naznanja, da se vršijo naknadni završni izpiti v času od 27. do 31. t. m. V tem času se vršijo tudi vsi drugi popravni izpiti po razporedu, ki je nabit v šolski veži. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra; vsakokrat od 8. do 12. ure. K vpisu morajo priti tudi vsi oni učenci in učenke, ki so se vpisali provizorično v mesecu juniju, in poravnati vse obveznosti.

V obrtno nadaljevalno šolo v Novem mestu bo vpisovanje vajencev v nedejo 25. t. m. od 9. do 12. ure v pisarni šole. Redni pouk se bo pričel že v nedejo 1. učenca sam privedi v šolo in predložiti vse »septembra. Vsak mojster je dolžan svojega potrebnega listine. Pouk na tej šoli morajo poseščati vajenci in vajenke iz Novega mesta, Smihela, Gotne vasi, Drške, Regerče vasi, Broda, Irče vasi, Cegelnice, Brsljina in Ločne.

Na državni meščanski šoli v Slovenski Bistrici bo vpisovanje 2. in 3. septembra. Prijavit se morajo tudi oni učenci, ki so se že junija prijavili. Popravni izpiti bodo 30. in 31. t. m. Podrobnosti na oglasni tabli.

Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8. — 11. t. m. Razredni dopolnilni in popravni izpiti bodo 28. in 29. za prvi ter 30. in 31. t. m. za drugi razred. Podroben razpored bo objavljen na razglasni deski. Završni izpit v septembru bo: pismeni v času od 4. — 9. septembra, ustni pa se prične 12. septembra. Prošnje za zaključni izpit je treba vložiti kolkovane s 5 Din pri ravateljstvu do 3. septembra. Šolsko leto 1935/36 se prične 14. septembra s službo božjo v Marijini cerkvi ob 8.

Trgovska strokovna nadaljevalna šola v Celju. Vpisovanje bo od 28. do 30. t. m., vsakokrat od 18. do 20. v prostorih drž. dvorazredne trgovske šole. Popravni izpiti bodo: pismeni 2. in ustni 3. septembra od 16. dalje. Redni pouk prične za prvi razred v ponedeljek 9. septembra, za drugi in tretji razred pa v torek 10. septembra ob 14.

Na pujski državni realni gimnaziji se vršijo ponavljalni izpiti od 28. do 31. t. m. Višji tečajni izpiti bodo 30. in 31. t. m. nižji tečajni izpit pa 1. septembra. Vpisovanje za učenke, ki pridejo iz drugih zavodov, bo 1. septembra, dne 2. septembra za nove dijake, in od 3. do 9. septembra za ostale dijake.

Sprejem učencev v drž. moško obrtno šolo za pletarstvo v Ptufju. Ta zavod ima namen izvežibati praktično in teoretsko v pletarstvu in vrbovstvu učence obojega spola in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pomaga po dovršeni učni dobi do zaslužka, ako ne bi mogli pletarstva izvrševati kot domače obrti, na svojih domovih. Vpisovanje traje do 1. septembra in se lahko izvrši tudi pismeno. Prijava kolekovana z Din 5.— mora vsebovati krstni list (dokaz, da je učenec star najmanj 12 let), domovnico, odpustnico.

Planina pri Sevnici. — V nedejo smo gledali predstavo »Snežulčica in škrtac«, ki je bila odigrana na starem gradu na prostem. Posrečena je bila misel, da se vpri-zori baš pred vzhodom v razvaline nekdanjega mogočnega gradu. Tako nam je mogla že okolica sama pričarati živo sliko iz davne preteklosti. K temu se izvrstna igra simpatične Snežulčice, ohole kraljice in lepega kraljeviča — in ustvarjena je bila jasna predstava o nekdanjem življenju. Razkošno, in moči, ki je vladala nekoč tudi tod. Obisk je bil rekorden, prikupni mali diletantje so bili navdušeno pozdravljeni in obdarovani z lepim cvetjem. Igri so prisostvovali tudi vsi letoviščarji, veseli, da se jim poleg naravnih krasot, ki jih tu uživajo, nudi tudi kakšno drugo razvedrilo. Zato izražamo vse priznanje mladi režiserki, gđ. Stefici Španovi, ki je imela in zmogla privedi za misel do lepe izvedbe. Ob koncu je bila prirčno pozdravljena in obsuta s cvetjem, Letoviščar.

Prvo grozdje. Na trgu se je pojavilo prvo grozdje, večinoma iz Trškogorskih gorice. Cena grozdju je 1,50 do 2.— Din. Letos se obeta izborna letina, ako je ne bodo vremenske neprilike pokvarile. Zlasti spet grozi plesen.

Planina pri Sevnici. — V nedejo smo gledali predstavo »Snežulčica in škrtac«, ki je bila odigrana na starem gradu na prostem. Posrečena je bila misel, da se vpri-zori baš pred vzhodom v razvaline nekdanjega mogočnega gradu. Tako nam je mogla že okolica sama pričarati živo sliko iz davne preteklosti. K temu se izvrstna igra simpatične Snežulčice, ohole kraljice in lepega kraljeviča — in ustvarjena je bila jasna predstava o nekdanjem življenju. Razkošno, in moči, ki je vladala nekoč tudi tod. Obisk je bil rekorden, prikupni mali diletantje so bili navdušeno pozdravljeni in obdarovani z lepim cvetjem. Igri so prisostvovali tudi vsi letoviščarji, veseli, da se jim poleg naravnih krasot, ki jih tu uživajo, nudi tudi kakšno drugo razvedrilo. Zato izražamo vse priznanje mladi režiserki, gđ. Stefici Španovi, ki je imela in zmogla privedi za misel do lepe izvedbe. Ob koncu je bila prirčno pozdravljena in obsuta s